

NCE

Nota de Conjuntura
Econòmica

Anàlisi de l'evolució de l'economia catalana
i el seu entorn
Informe trimestral

Número 80
Abril de 2014

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Economia
i Coneixement**

Nota de Conjuntura Econòmica

Anàlisi de l'evolució de l'economia catalana i el seu entorn

Número 80. Abril de 2014

ISSN: 2013-3480

© **Generalitat de Catalunya. Departament d'Economia i Coneixement**

Aquesta obra està subjecta a una llicència Creative Commons del tipus reconeixement d'autoria, usos no comercials i sense obra derivada.

Resum de la llicència:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>

Llicència completa:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Edició

Direcció General de Política i Promoció Econòmica

Rambla de Catalunya, 19-21

08007 Barcelona

<http://gencat.cat/economiaiconeixement>

Maquetació

Montserrat Romagosa Huguet

Redacció

Direcció General de Política i Promoció Econòmica, amb la col·laboració de la Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor, i de la Direcció General d'Anàlisi i Seguiment de les Finances Públiques

Data de tancament: 30 d'abril de 2014

Disseny gràfic

Enric Jardí

Índex de continguts

Els trets més destacats	4
1. L'entorn de l'economia catalana	5
2. El producte interior brut	13
3. El comerç exterior	22
4. El mercat de treball	27
5. L'evolució dels preus i dels salaris	34
5.1. L'evolució dels preus	34
5.2. L'evolució dels salaris i dels costos laborals	40
6. El sector financer	45
6.1. Les entitats de dipòsit	45
6.2. El mercat de valors	49
7. El sector públic	56
8. Recull d'indicadors	63
Requadre 1. Les magnituds de transport dels ports i aeroports de Catalunya	67
Requadre 2. Liquidació dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2013	73

Els trets més destacats

- La recuperació econòmica dels EUA i de la UE redueix la diferència entre el creixement de les economies avançades i el de les economies emergents i en desenvolupament.
- L'economia catalana creix un 0,4 % intertrimestral el primer trimestre del 2014, gràcies a la millora de la demanda interna i del turisme. S'accelera el creixement en la indústria i en els serveis, i es modera el retrocés en la construcció.
- L'exportació de béns augmenta un 2,2 % (gràcies a la demanda europea), i la importació, un 6,9 % .
- Per segon trimestre consecutiu, l'ocupació creix a Catalunya en termes interanuals. La taxa d'atur se situa en un 22,1 %.
- La inflació se situa en mínims històrics (0,1 % el març). L'índex avançat de l'abril augmenta una mica a Espanya i també a la zona euro, però els preus es mantenen lluny dels objectius que fixa el BCE.
- Els convenis pactats fins al mes de març augmenten les tarifes salarials un 0,78 %, una mica més que en el conjunt de l'Estat (0,55 %).
- Es modera la caiguda del crèdit viu de les entitats de dipòsit i augmenten els dipòsits bancaris i la liquiditat de les entitats financers.
- L'IBEX 35 manté la tendència alcista i guanya un 5,5 % fins a l'abril, un dels millors resultats dels principals índexs europeus.
- Els canvis en el calendari d'execució d'alguns ingressos i despeses incideixen en els resultats del sector públic administratiu de la Generalitat corresponents al primer trimestre del 2014, de manera que es fa difícil comparar-los amb els resultats de l'any anterior. La recaptació tributària de l'Administració central a Catalunya puja un 10,3 %.

1.

L'entorn de l'economia catalana

Tot i la desacceleració a les economies emergents, l'economia internacional creix, gràcies a la millora de les economies avançades

L'economia global creix amb un ritme notable, com a conseqüència de la recuperació de les economies avançades, mentre que les economies emergents mantenen un avenç considerable, tot i que les tensions financeres de mitjan 2013 i principis del 2014 n'han debilitat l'empenta. En el número d'abril de *World Economic Outlook*, l'FMI xifra el creixement de l'economia internacional en un 3,6 % el 2014 i en un 3,9 % el 2015. Per tant, aquest organisme ha mantingut

Previsions de creixement econòmic

(% de variació interanual del PIB)

	2013	Projeccions		Diferència amb les projeccions de gener	
		2014	2015	2013	2014
Economia mundial	3,0	3,6	3,9	-0,1	-0,1
Economies avançades	1,3	2,2	2,3	0,0	0,0
Estats Units	1,9	2,8	3,0	0,0	0,0
Japó	1,5	1,4	1,0	-0,3	0,0
Unió Europea	0,2	1,6	1,8	0,2	0,1
Regne Unit	1,8	2,9	2,5	0,4	0,3
Zona euro	-0,5	1,2	1,5	0,1	0,1
Alemanya	0,5	1,7	1,6	0,2	0,1
França	0,3	1,0	1,5	0,1	0,0
Itàlia	-1,9	0,6	1,1	0,0	0,0
Espanya	-1,2	0,9	1,0	0,3	0,2
Economies emergents i en desenvolupament	4,7	4,9	5,3	-0,2	-0,1
Xina	7,7	7,5	7,3	0,0	0,0
Índia	4,4	5,4	6,4	0,0	0,0
Rússia	1,3	1,3	2,3	-0,6	-0,2
Amèrica llatina	2,7	2,5	3,0	-0,4	-0,3
Àfrica subsahariana	4,9	5,4	5,5	-0,7	-0,3
Orient Mitjà i nord d'Àfrica	2,4	3,2	4,4	-0,1	-0,4

Font: *World Economic Outlook Update*, FMI (abril del 2014).

pràcticament invariables les previsions sobre el PIB mundial que havia publicat el gener del 2014. No obstant això, la incertesa és encara elevada, perquè, tot i que la millora de la crisi financera de la zona euro ha moderat alguns dels riscos existents, s'ha incrementat la inestabilitat financera de les economies emergents i han aparegut nous elements de preocupació: el conflicte d'Ucraïna i la baixa inflació de la zona euro.

L'FMI preveu que l'economia internacional creixerà un 3,6 % el 2014

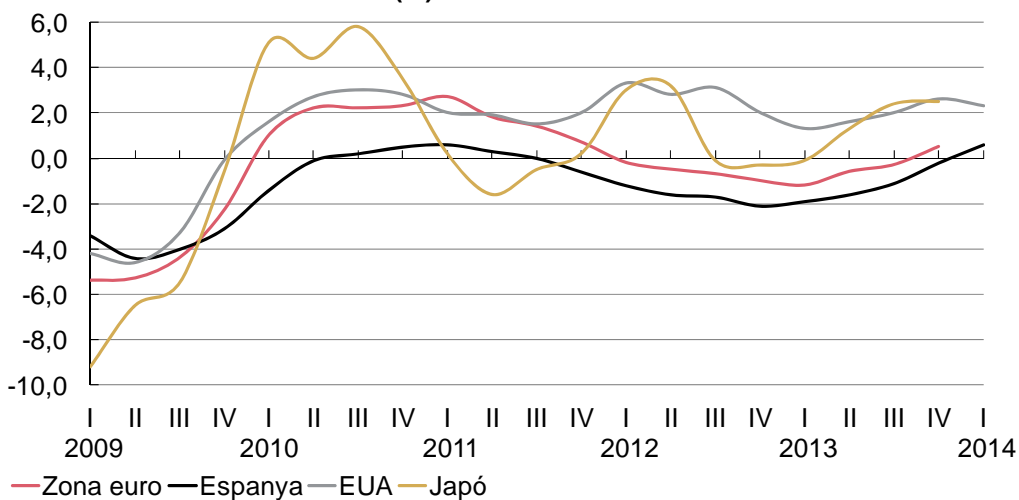
El ritme de creixement de les economies avançades progressivament ha anat guanyant ritme. L'FMI preveu que avançaran un 2,2 % enguany i un 2,3 % el 2015. La millora s'explica, en part, pel to més suau de la consolidació fiscal i perquè ha retornat als mercats la confiança en la zona euro, després de les fortes tensions financeres dels anys 2011 i 2012. Amb tot, l'FMI alerta que la baixa inflació de la zona euro pot donar pas a tensions deflacionistes que suposarien un risc per a la reactivació. L'economia dels EUA registra un sòlid creixement, encara que les recents caigudes borsàries d'empreses tecnològiques n'han fet dubtar. La Reserva Federal segueix el camí de normalització de la política monetària que va iniciar a principis de 2014, per tal de suprimir gradualment els estímuls extraordinaris que es van posar en marxa els anys de crisi. Cal recordar que aquesta estratègia ha generat tensions financeres en algunes economies emergents i n'ha alentit el creixement. L'FMI pronostica que el 2014 s'accelerará el ritme de creixement d'aquestes economies, fins a un 4,9 %, gràcies a les mesures que han adoptat alguns països per reduir la inestabilitat, com també perquè les seves exportacions es beneficiaran de la millora de les economies avançades.

L'FMI preveu que l'economia dels EUA creixerà un 2,8 % el 2014, tot i que el primer trimestre s'ha estancat per factors climàtics

La segona meitat del 2013 l'economia dels EUA va experimentar un creixement sòlid. La demanda privada va guanyar dinamisme (en particular, el consum de les llars), les exportacions van créixer de manera notable i es va registrar una forta acumulació d'inventaris. L'FMI preveu que el creixement dels EUA s'intensifiqui fins a un 2,8 % el 2014 (el 2013 va augmentar un 1,9 %) i un 3 % el 2015. S'espera que el to més suau de l'ajust fiscal afavorirà l'activitat econòmica dels EUA, i que la recuperació del sector immobiliari i l'augment dels seus preus contribuiran a la recuperació de la riquesa de les llars. Així i tot, el creixement del primer trimestre del 2014 és molt més desfavorable del que s'esperava, ja que el PIB ha experimentat un creixement nul en

termes trimestrals, en gran part a causa de la duresa de l'hivern. Malgrat aquest estancament –probablement transitori–, la Reserva Federal ha continuat l'estratègia de restricció gradual dels estímuls monetaris que va iniciar a principis del 2014. A finals d'abril el programa mensual de compra de deute s'ha reduït de 55.000 milions de dòlars a 45.000 milions. El canvi de política monetària és gradual. La Reserva té previst mantenir el to acomodatiu, amb un tipus d'interès en mínims, fins que s'asseguri la recuperació econòmica. En aquest sentit, la Reserva Federal constata que millora el mercat de treball, tot i que una part de la disminució de la taxa d'atur es deriva de la caiguda de la taxa d'activitat.

Creixement interanual del PIB (%)

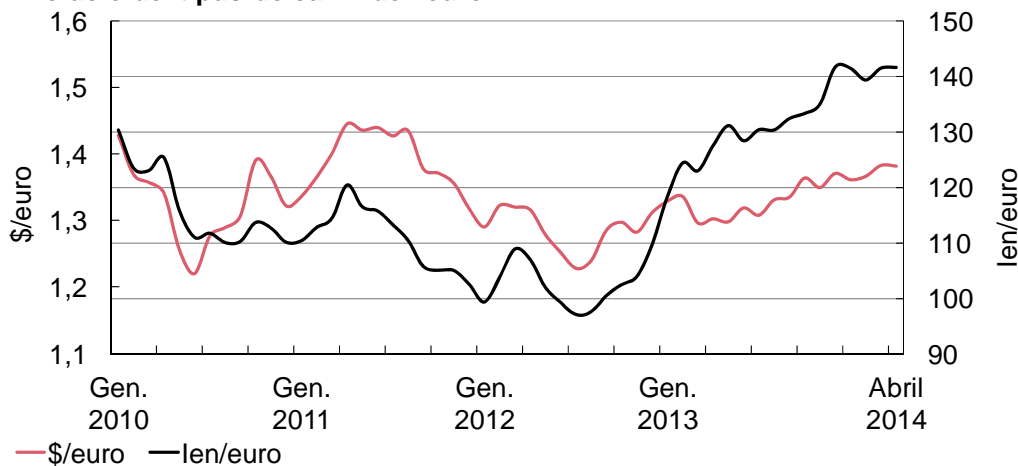

Font: Eurostat, INE i Bureau of Economic Analysis.

L'economia japonesa creixerà una mica menys el 2014 (1,4 %), a causa de l'ajust fiscal

L'economia japonesa ha continuat avançant amb un ritme suau els darrers mesos, en un context de poc dinamisme de les exportacions. L'FMI estima que e l'economia creixerà un 1,4 %, mentre que el 2015 el

Evolució del tipus de canvi de l'euro

Font: BCE.

ritme s'alentirà fins a un 1 %. Aquesta moderació, en gran part, es deriva de la consolidació fiscal, necessària per continuar corregint el dèficit públic i assegurar la sostenibilitat del deute. Entre altres mesures, s'ha produït un increment en l'impost sobre el consum (hi ha una segona alça prevista per al 2015), i això pot afectar la demanda interna. No obstant això, s'espera que les exportacions millorin, gràcies al to més positiu de les economies avançades i la depreciació del ien. D'altra banda, les condicions financeres es mantenen laxes, i la inflació manté una taxa positiva (d'un 1,6 % interanual el mes de març), que es preveu que repuntarà lleugerament arran de la pujada de l'impost sobre el consum.

El creixement de les economies emergents d'Àsia repuntarà fins a un 6,7 % el 2014, encara que hi ha més volatilitat financera

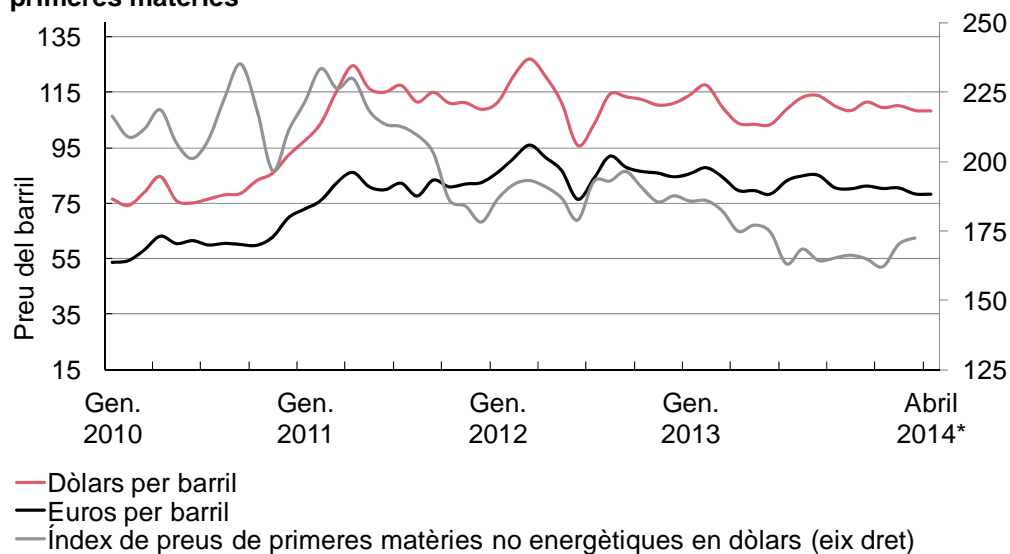
El creixement a les economies asiàtiques es va reforçar durant la segona meitat del 2013, gràcies a l'acceleració de les exportacions i la fortalesa de la demanda interna. L'FMI estima que el 2014 experimentaran un creixement significatiu, d'un 6,7 %. El sector exterior mantindrà un bon comportament, en particular als països que han registrat depreciacions en els tipus de canvi. Tot i això, davant del canvi de la política monetària dels EUA, s'ha incrementat la volatilitat financera de les economies emergents d'Àsia, de manera que es poden produir nous episodis de tensió financera que afectin els capitals exteriors i les monedes dels països amb més desequilibris exteriors. Pel que fa a la Xina, es preveu que creixerà un 7,5 % el 2014 i un 7,3 % el 2015. Aquest creixement és una mica inferior al dels anys anteriors, però respon a un patró de creixement més sostenible, que s'orienta més cap al consum i que es basa menys en la demanda externa (de fet, les darreres dades apunten una desacceleració notable de l'exportació xinesa). Les reformes posades en marxa pel Govern xinès des del proppassat novembre van en aquesta direcció. Recentment les autoritats han anunciat la voluntat de continuar avançant en aquestes reformes estructurals, en particular, en la reforma del sector financer i en la reforma del sistema tributari.

Es revisen a la baixa les previsions econòmiques de l'Amèrica llatina, que creixerà un 2,5 % el 2014

L'Amèrica llatina registra un creixement més feble que en anys anteriors. Aquesta àrea s'ha vist perjudicada pels baixos preus de les primeres matèries (molts països en són exportadors), per l'increment de la inestabilitat financera i pels problemes d'oferta en alguns països. L'FMI pronostica que creixerà un 2,5 % el 2014 i un 3 % el 2015,

gràcies al repunt de les exportacions consegüent a l'increment de la demanda de les economies avançades. Per països, els resultats menys favorables corresponen a les dues economies més grans de la regió, el Brasil i l'Argentina, mentre que la perspectiva de països com Mèxic, Colòmbia o Perú és força més positiva. Al Brasil es desaccelera el ritme de creixement, de manera que el 2014 en registrarà un modest 1,8 %, a causa de la feblesa de la inversió en infraestructures (tant pública com privada) i de l'empitjorament de la confiança. Les polítiques macroeconòmiques expansives de l'Argentina han afavorit l'alça de la inflació, que supera el 10 %, tot i les mesures de control de preus i de tipus de canvi. Es preveu que el creixement econòmic es dessaccelerará des d'un 4,3% el 2013 fins a un 0,5% el 2014.

Evolució del preu del barril de petroli Brent i del preu de les primeres matèries

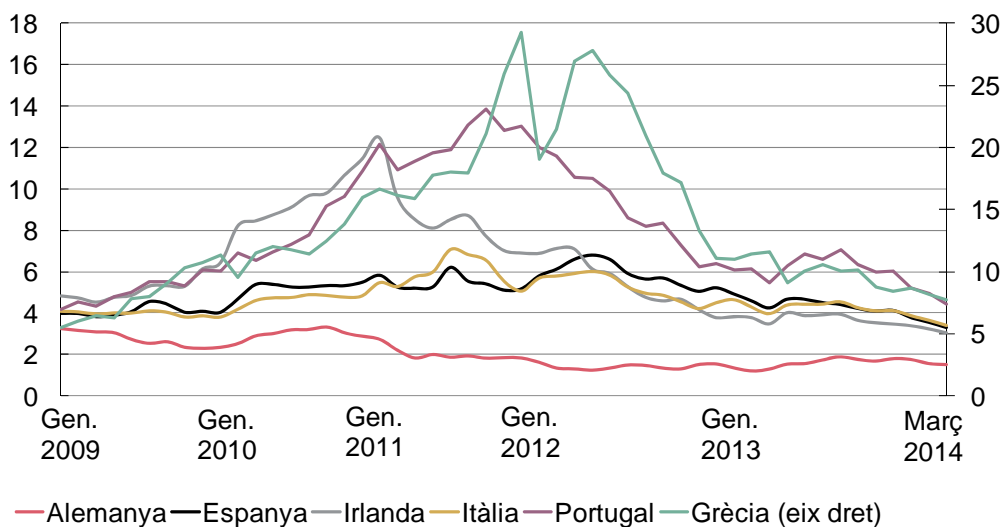
*La darrera dada correspon al preu mitjà de l'1 al 27 d'abril del 2014.
Font: Banc d'Espanya i Ministeri d'Economia i Competitivitat.

Continua la recuperació econòmica de la zona euro, que creixerà un 1,2 % el 2014

La millora econòmica de la zona euro es va consolidant. La demanda interna ha tornat a registrar valors positius, amb una recuperació gradual del consum i de la inversió, mentre que el sector exterior també registra una contribució positiva al creixement (tot i l'apreciació gradual de l'euro). L'FMI estima que el creixement de la zona euro serà d'un 1,2 % el 2014 (el 2013 va disminuir un 0,5 %) i que el 2015 aquest ritme s'accelerará fins a un 1,5 %. Tots els països de la zona euro (tret de Xipre) registraran creixements positius el 2014, però pràcticament cap superarà el 2 %. L'economia alemanya, la millor de la zona euro, creixerà un 1,7 % el 2014 i un 1,6 % el 2015, mentre que es preveu que el creixement de França es xifrarà en un 1 % el 2014 i un 1,5 % el 2015.

D'altra banda, l'FMI afirma que els països amb elevats dèficits per compte corrent han fet un gran esforç per disminuir-los, mentre que els països amb elevats superàvits, com Alemanya, no han adoptat mesures de correcció. La reducció d'aquests superàvits exteriors tindria efectes positius per al conjunt de l'àrea.

Evolució del rendiment del deute públic a deu anys (%)

Font: Banc d'Espanya, Reuters i Bloomberg.

Les principals traves per a la recuperació són la baixa inflació, l'alt endeutament i el perill que no es completin reformes crucials

Els darrers mesos ha aparegut un nou element que pot complicar la recuperació econòmica: la caiguda de la inflació a la zona euro fins a taxes molt baixes (s'ha situat en un 0,7 % interanual segons la dada avançada d'abril). La baixa inflació s'explica per factors com la moderació dels preus de les matèries primeres, l'elevat excés de capacitat de l'economia i el procés de devaluació salarial d'alguns països perifèrics. Tant l'FMI com altres institucions han apuntat el perill d'una eventual situació de deflació. Les principals conseqüències negatives de la deflació són que provoca un augment de la càrrega del deute, eleva els tipus d'interès reals i afebleix la demanda. En particular, els més perjudicats serien els països perifèrics, que tenen un alt nivell d'endeutament i necessiten recuperar competitivitat amb una evolució dels preus més moderada que la mitjana de la zona euro (situació difícil d'aconseguir en un context d'inflació global molt baixa). Per aquest motiu, l'FMI reclama una relaxació monetària més intensa que la que aplica el BCE, que prevegi mesures no convencionals com la compra de deute o, fins i tot, finançament focalitzat en pimes.

Les previsions per a l'economia espanyola es revisen a l'alça: el 2014 creixerà un 0,9 % segons l'FMI, i un 1,2%, segons el Govern espanyol

L'economia espanyola comença a consolidar la recuperació: segons les darreres dades, el primer trimestre del 2014 el PIB ha accelerat el creixement intertrimestral fins a un 0,4 %, mentre que el creixement interanual, d'un 0,6 %, s'ha tornat positiu després de més de dos anys de disminució. La principal novetat és que la demanda interna, que feia sis anys que es reduïa, s'incrementa, sobretot gràcies a la lleu reactivació del consum. S'han revisat a l'alça les previsions de creixement: d'una banda, l'FMI estima que l'economia espanyola avançarà un 0,9 % el 2014 i un 1 % el 2015 (0,3 punts i 0,2 punts per sobre de la previsió de gener, respectivament); de l'altra, a finals d'abril el Govern espanyol ha publicat un nou escenari macroeconòmic (dins del Programa d'estabilitat 2014-2017), en el qual preveu un creixement d'un 1,2 % per al 2014 i d'un 1,8 % per al 2015, força més elevat que el que estima l'FMI.

Es preveu una reducció progressiva del dèficit públic i una recuperació gradual de l'ocupació, en un context d'inflació moderada

D'acord amb aquest escenari macroeconòmic, l'any 2014 el consum privat registrarà un creixement positiu (1,4 %), que s'accelerarà molt lleugerament el 2015 (fins a un 1,8 %). Pel que fa a la formació bruta de capital, el seu component d'inversió en béns d'equipament, que ja va experimentar un creixement positiu el 2013 (d'un 1,7 %), s'accelerarà fins a un 5,5% el 2014, gràcies al repunt de la confiança i la previsible millora de les condicions creditícies. De cara al 2015 també es començarà a recuperar el component d'inversió en construcció. Quant al sector exterior, es preveu que les exportacions de béns i serveis mantindran un dinamisme notable (amb augments per sobre del 5 % els dos anys). Les importacions, debilitades durant els anys de crisi, acceleraran el creixement a mesura que es reforci la demanda interna. Això moderarà la contribució positiva del sector exterior al creixement (passarà d'1,5 punts percentuals el 2013 a 0,6 punts el 2014). No obstant això, el Govern espanyol estima que els anys vinents es continuarà registrant un superàvit exterior respecte a la resta del món. L'any 2013 va ser el primer en què es va registrar una capacitat de finançament d'un 1,5 % del PIB (després de molts anys d'acumulació sistemàtica de dèficit amb l'exterior), i el 2014 i 2015 la capacitat serà d'un 2 % i d'un 2,4 % del PIB, respectivament.

Pel que fa al mercat laboral, es preveu que l'ocupació es recuperarà moderadament (avançarà un 0,6 % el 2014 i un 1,2 % el 2015). La taxa

d'atur es començarà a reduir, gràcies a la creació d'ocupació i a la reducció de la població activa, si bé es mantindrà encara en valors molt elevats (24,9 % el 2014). D'altra banda, es mantindran la moderació de preus actual (els creixements previstos per al deflactor del PIB i del consum privat són molt continguts) i la tendència de correcció progressiva del dèficit públic, que s'estima que se situarà un 5,5 % del PIB el 2014, mentre que el 2015 disminuirà fins a un 4,2 % del PIB.

Previsions macroeconòmiques de l'economia espanyola

(% de variació anual, excepte si s'indica el contrari)

	Projeccions		
	2013	2014	2015
PIB (% de variació real)	-1,2	1,2	1,8
Demanda interna ¹	-2,7	0,7	1,2
Despesa en consum final privat ²	-2,1	1,4	1,8
Despesa en consum de les administracions públiques	-2,3	-1,3	-1,9
Formació bruta de capital fix	-5,1	0,5	3,0
Béns d'equipament	1,7	5,5	4,5
Construcció	-9,6	-3,3	1,8
Demanda externa ¹	1,5	0,6	0,5
Exportació de béns i serveis	4,9	5,0	6,1
Importació de béns i serveis	0,4	3,6	5,0
Capacitat (+) o necessitat (-) de finançament respecte a la resta del món (% del PIB)	1,5	2,0	2,4
Deflactor del PIB	0,6	0,5	0,8
Saldo de les administracions públiques (% del PIB) ³	-6,6	-5,5	-4,2
Ocupació laboral ⁴	-3,4	0,6	1,2
Taxa d'atur (% de la població activa)	26,1	24,9	23,3
Cost laboral unitari	-1,6	-0,4	0,0

¹ Contribució al creixement del PIB.

² Llars i institucions sense finalitat de lucre al servei de les llars.

³ El saldo del 2013 no inclou els ajuts financers.

⁴ Ocupació equivalent a temps complet.

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat (30 d'abril del 2014).

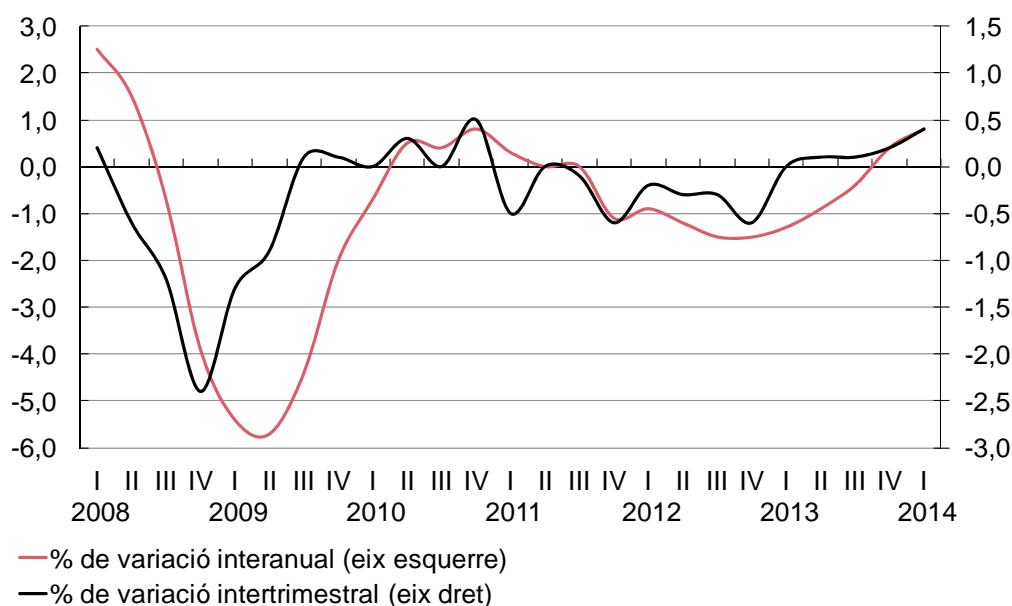
2.

El producte interior brut

El primer trimestre del 2014 l'economia catalana creix un 0,4 % en termes inter trimestrals i un 0,8 % en termes interanuals

La recuperació de l'economia es va consolidant a poc a poc. Durant tots els trimestres del 2013 l'evolució intertrimestral del PIB va ser positiva, tot i que feble, però la progressió del primer trimestre del 2014 ha estat més sòlida, de manera que ha arribat a un 0,4 % en termes intertrimestrals i a un 0,8 % en termes interanuals, segons les estimacions de dades avançades que elaboren conjuntament l'Idescat i el Departament d'Economia i Coneixement.

Evolució del PIB a Catalunya

Font: Idescat i Departament d'Economia i Coneixement.

La millora de la demanda interna i la recuperació europea donen alè a l'economia catalana

Durant els darrers mesos, als resultats positius de la demanda externa s'hi ha sumat el comportament més favorable del consum privat i de la inversió. Això ha fet possible un nou impuls del PIB, que ha reforçat la consolidació de la recuperació. Però encara hi ha factors de risc, tant en el context internacional i europeu com en l' intern, en aquest darrer cas perquè l'elevat grau d'endeutament de l'economia la fa més

vulnerable, com també perquè l'economia catalana necessita reforçar el seu model de creixement i garantir l'absorció de l'atur, indispensables per a la sostenibilitat de l'economia i del model social.

La millora de les perspectives de l'economia europea i la relaxació de les tensions financers han dibuixat un panorama que facilita la recuperació, tot i que l'economia mundial presenta unes previsions una mica més baixes del que s'esperava. D'altra banda, l'apreciació de l'euro en els mercats de divises és un factor que limita la recuperació europea, al mateix temps que l'atenció econòmica se centra en la baixada de les taxes d'inflació respecte de l'objectiu del BCE (d'un 2 %), la qual cosa ha obert un altre front de preocupació, atès que si no es controla aquesta situació podria desencadenar un fase de deflació de l'economia.

En l'àmbit intern, la conjuntura ha continuant mostrant senyals de millora en diferents aspectes. Les dades disponibles de la demanda externa indiquen que s'han recuperat els fluxos de béns, però també de les importacions, que creixen més. Pel que fa a la demanda interna, els indicadors n'avalen una lenta recuperació. L'augment de la confiança de les empreses i dels consumidors ha tingut efectes positius en la inversió i, durant els dos darrers trimestres, ha generat ocupació neta en termes interanuals.

Evolució del producte interior brut a Catalunya

Dades amb els efectes estacionals i de calendari corregits (% de variació interanual)

	2013				2013	2014
	Mitjana anual	1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre	1r trimestre ¹
Agricultura	3,7	0,1	5,1	3,7	5,9	5,8
Indústria	1,0	0,6	1,4	0,6	1,4	1,5
Construcció	-6,7	-6,9	-6,5	-6,5	-6,9	-6,0
Serveis	-0,4	-1,0	-1,1	-0,2	0,8	1,4
PIB pm	-0,5	-1,3	-0,9	-0,4	0,4	0,8

¹Dades d'avanç.

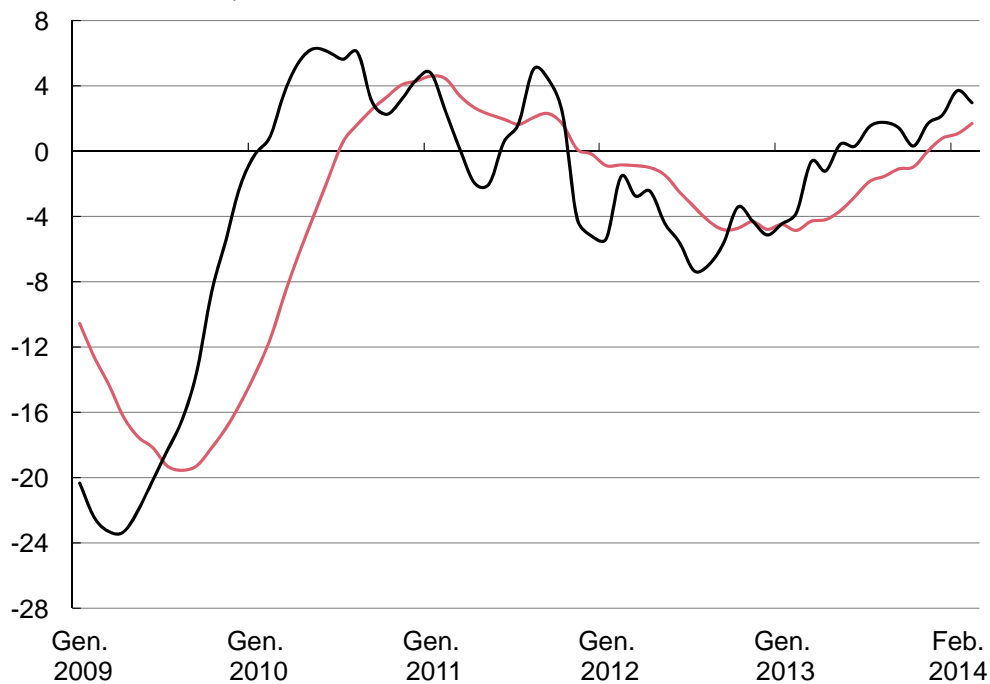
Font: Idescat i Departament d'Economia i Coneixement.

Torna a millorar el VAB del sector industrial, que augmenta un 1,5 %

La recuperació de l'activitat industrial és un dels aspectes més positius de la fase actual de l'economia. En efecte, des de finals del 2013 el sector industrial mostra creixements interanuals positius del VAB, que el primer trimestre del 2014 arriben a un 1,5 %. Segons els índexs de volum del VAB industrial de l'Idescat, l'activitat actual del sector és

Evolució de l'índex de producció industrial

(% variació interanual)

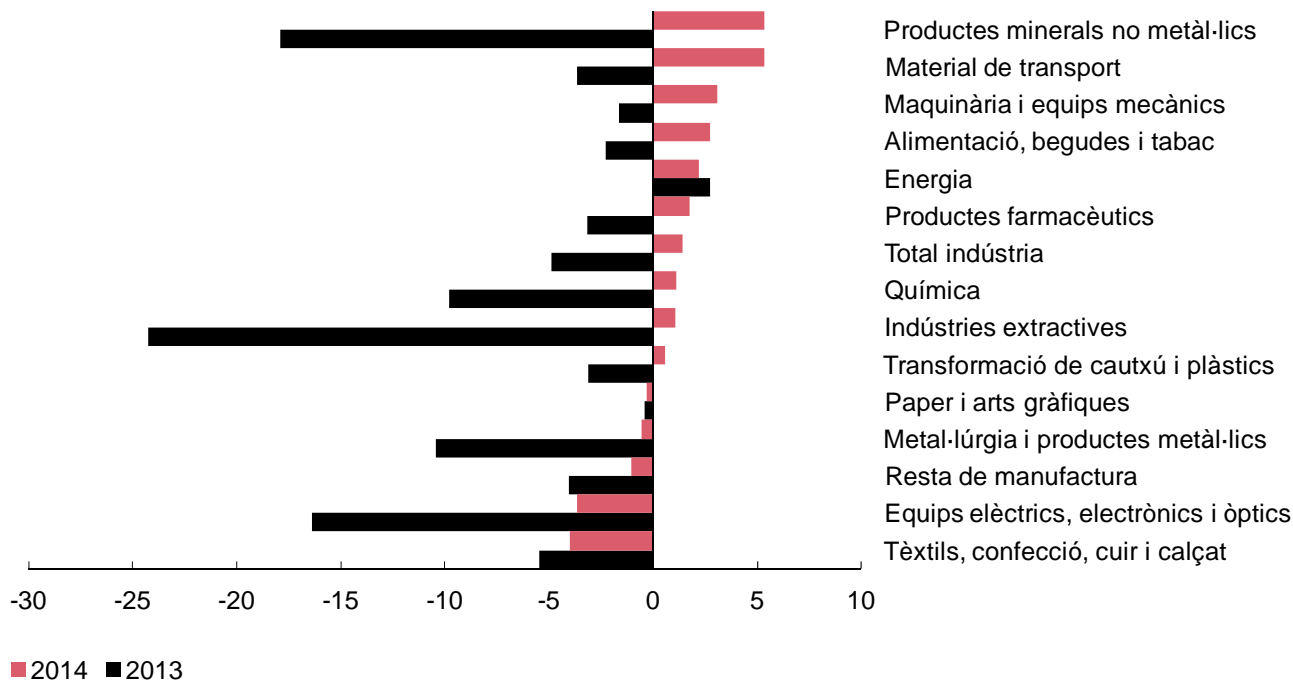
— Mitjana mòbil de 12 mesos — Mitjana mòbil de 3 mesos

Dades amb els efectes de calendari corregits.

Font: Idescat.

Evolució de la producció industrial

Mitjana mòbil de 12 mesos fins al febrer (% de variació interanual)

■ 2014 ■ 2013

Font: Idescat i INE.

similar a la de finals del 2010 (abans de la segona recaiguda de la crisi), però molt diferent de la que hi havia abans de l'inici de la crisi. Les enquestes d'opinió empresarial a partir de les quals s'elaboren els indicadors de clima industrial apunten que les perspectives empresarials es mantenen positives.

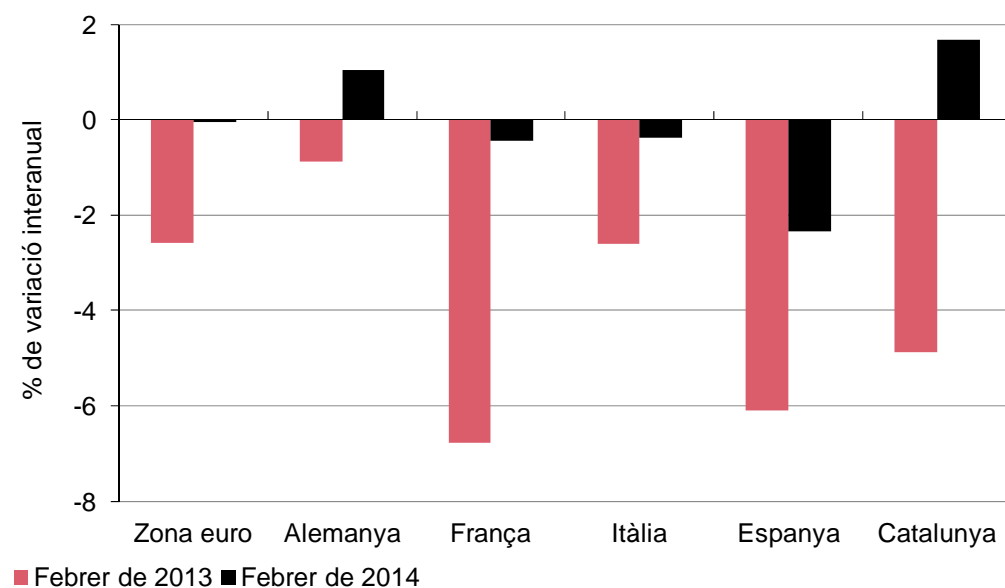
Totes les branques d'activitat (excepte l'energia) obtenen (en mitjana anual fins al febrer) millors resultats en la producció industrial que el 2013. En la major part dels casos, com ara en la producció dels productes minerals no metàl·lics i en la producció de material de transport, perquè creixen; en altres, perquè s'ha suavitzat la reducció de la producció.

La producció industrial presenta un comportament més favorable a Catalunya que a la zona euro

Durant la crisi el retrocés de la producció industrial de la zona euro va ser molt menys pronunciat que el de Catalunya. Tanmateix, el comportament recent mostra que la dinàmica de la producció industrial catalana és millor. En efecte, des de juliol del 2013 el creixement interanual de la producció industrial de Catalunya és superior al del conjunt de la zona euro. Pel que fa a taxa mitjana mòbil anual fins al febrer, la producció industrial augmenta un 1,7 % a Catalunya, però encara és negativa a la zona euro, en especial, a Espanya, França i Itàlia. Entre els països que tenen més pes econòmic, només Alemanya obté creixements de la producció industrial en aquest període.

Evolució de la producció industrial a la zona euro

(mitjana mòbil dels darrers 12 mesos)

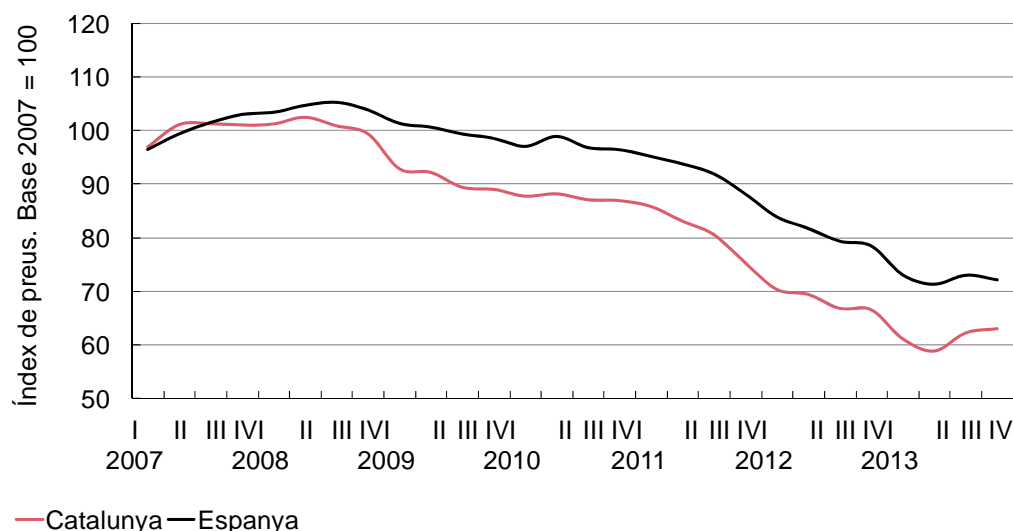
Dades amb els efectes de calendari corregits.

Font: Idescat, INE i Eurostat.

El retrocés de l'activitat de construcció es torna a moderar

L'activitat del sector de la construcció disminueix de manera continuada des de mitjan 2008, de manera que, en termes constants, acumula una reducció del VAB superior al 40 %. Tot i que es va moderant lentament, el primer trimestre del 2014 encara ha caigut un 6 %. De moment, els indicadors d'activitat (com el consum de ciment) no mostren canvis significatius i el nombre d'habitatges iniciats se situa en mínims. No obstant això, la interrupció de la caiguda de preus dels habitatges fa pensar que s'apropa la fi de l'ajust en la construcció

Preus de l'habitatge nou

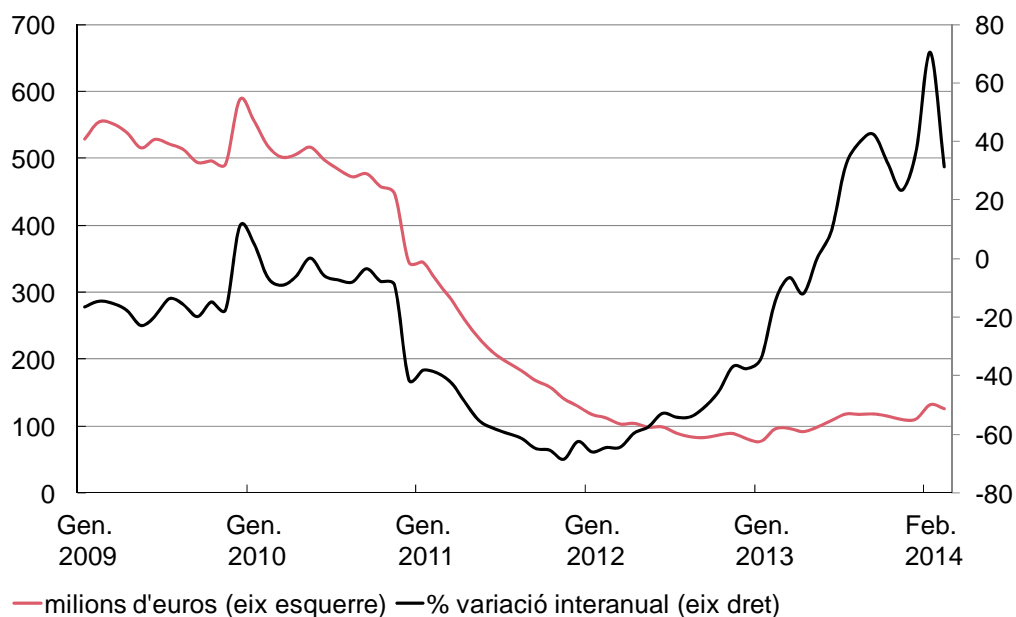

— Catalunya — Espanya

Font: INE.

Evolució de la licitació oficial

(mitjana mòbil de 12 mesos)

— milions d'euros (eix esquerre) — % variació interanual (eix dret)

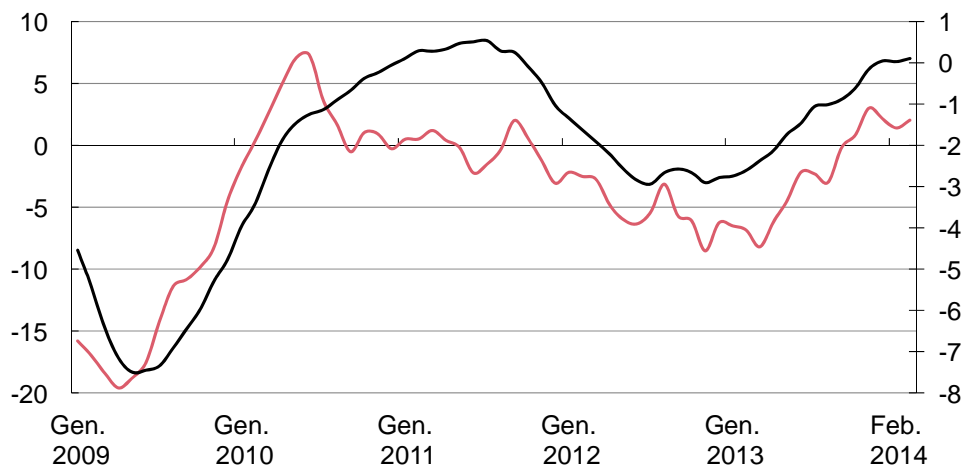
Font: Seopan.

residencial, encara que prèviament cal que se'n revitalitzin les compravendes, cosa que encara no succeeix. Ara bé, a banda del subsector residencial, la forta contracció del sector de la construcció és conseqüència de la trajectòria a la baixa de la inversió pública, que continua caient amb intensitat, a causa de l'ajust dels comptes públics. Així i tot, les dades recents de la licitació pública d'obres mostren un increment relatiu del volum licitat.

Es referma la recuperació del sector de serveis, que creix un 1,4 % interanual el primer trimestre del 2014

La recuperació va agafant consistència en el sector de serveis, gràcies als resultats del consum privat i de la demanda turística. La taxa de creixement interanual d'aquest sector és d'un 1,4 % el primer trimestre del 2014, sis dècimes més que la del trimestre anterior. Els indicadors d'activitat milloren significativament, sobretot en el sector de comerç, en el qual l'increment de la xifra de negoci supera la mitjana estatal, com en la resta d'activitats de mercat. D'altra banda, els indicadors de confiança empresarial apunten que aquesta recuperació tindrà continuïtat. Així i tot, la confirmació més evident de la dinàmica positiva del sector l'ofereix l'evolució de l'ocupació, que augmenta un 3,2 % el primer trimestre, segons l'Enquesta de població activa.

Indicadors d'activitat de mercat del sector de serveis (variació interanual de la mitjana mòbil de tres mesos)

— Xifra de negoci (eix esquerre) — Ocupació (eix dret)

Font: INE.

Continua augmentant l'afluència de turisme estranger i millora el turisme interior

El creixement del turisme estranger s'ha accelerat, especialment durant els dos primers mesos del 2014. De tota manera, les dades de gener a març no són tant positives, perquè enguany la Setmana Santa

Indicadors del sector turístic (% de variació interanual)

	Gener-febrer del 2014	Gener-març del 2014
Turisme estranger		
Nombre de turistes	13,3	9,8
Despesa turística total	3,2	2,0
Pernoctacions hoteleres		
Turisme total	5,5	0,3
Turisme estatal	6,0	-4,4
Turisme estranger	5,3	3,4

Font: IET i INE.

s'ha escaigut a mitjan abril, mentre que l'any passat es va esdevenir a finals de març. Encara que el nombre de turistes s'ha incrementat, l'evolució de la despesa turística fins de gener a febrer del 2014 (3,2 %) és menys expansiva que la de l'any passat, perquè s'han reduït les despeses mitjanes per turista i per dia. Les pernoctacions hoteleres reflecteixen amb intensitat els canvis que es produeixen entre les dades acumulades fins al mes de febrer i les que inclouen el mes de març, per l'efecte de la Setmana Santa, sobretot en el cas del turisme estatal (de Catalunya i de la resta de l'Estat), que enguany, a diferència de l'any passat, està millorant notablement.

La demanda interna es recupera, gràcies al consum de les llars i a la inversió en béns d'equipament

Les dades de la comptabilitat trimestral de l'Idescat van posar de manifest la millora substancial que va experimentar la demanda interna a finals de l'any passat, tot i que en termes interanuals encara va decreixer un 0,9 % el quart trimestre. No obstant això, cal dir que l'evolució dels diversos components de la demanda interna és força diferent. Així la despesa en consum de les llars va créixer un 1,2 % interanual i la inversió en béns d'equipament, tot i que encara estava en valors negatius (-0,4 %) va canviar substancialment respecte del trimestre anterior. Per contra, van continuar disminuint la despesa en consum de les administracions públiques (-3,9 %) i la formació bruta de capital en construcció. Els indicadors disponibles dels primers mesos del 2014 indiquen que aquests components mantenen trajectòries similars; és a dir, la despesa de les llars i la inversió en béns d'equipament impulsen la demanda interna, mentre que la despesa pública i la inversió en construcció mantenen l'ajust.

Els indicadors relatius a la despesa en consum de les llars mostren la bona marxa de la matriculació de vehicles de turisme i de les vendes del comerç al detall. És molt probable, a més, que els resultats

Evolució del PIB a Catalunya (les dades amb els efectes estacionals i de calendari corregits)

(% de variació interanual)

	2013				
	Mitjana anual	1T	2T	3T	4T
PIB pm	-0,5	-1,3	-0,9	-0,4	0,4
Demanda interna	-3,0	-5,0	-3,2	-2,8	-0,9
Despesa en consum de les llars	-2,2	-5,3	-2,9	-1,5	1,2
Despesa en consum de les administracions públiques ¹	-3,5	-2,9	-3,7	-3,6	-3,9
Formació bruta de capital ²	-5,2	-6,0	-3,7	-6,4	-4,8
Béns d'equipament i altres actius	-2,4	-5,0	0,5	-4,7	-0,4
Construcció	-7,5	-7,9	-7,3	-7,1	-7,7
Saldo exterior ^{3, 4}	2,2	3,3	2,1	2,2	1,2
Saldo amb l'estranger ⁴	0,9	2,7	0,8	1,2	-1,4
Exportacions de béns i serveis	1,0	0,9	2,2	1,5	-0,6
Importacions de béns i serveis	-1,4	-7,0	0,1	-1,9	3,3

¹Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.

²Inclou la variació d'existències.

³Inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya.

⁴Aportació al creixement del PIB.

Font: Idescat.

disponibles, que abasten fins al mes de març, infravalorin el creixement real, atès que les dades d'aquest darrer mes estan condicionades per l'efecte de la Setmana Santa, esmentat abans, que no es diluirà fins a l'abril, moment en què es podrà veure amb més claredat l'abast de la recuperació del consum. D'altra banda, durant els dos primers mesos de l'any el fort increment de les importacions avala l'augment del consum. En tot cas, l'augment de l'ocupació incrementa la capacitat de consum, que també es veu afavorida per la incipient facilitat creditícia. Pel que fa a la formació bruta de capital en béns d'equipament i altres béns, la represa de l'economia és un factor clau per incentivar la inversió productiva, que fa molt de temps que disminueix. En aquest sentit, l'increment que experimenten les importacions de béns d'equipament (un 15,6 % els dos primers dos mesos del 2014) i la producció industrial d'aquests tipus de béns (un 10, % en el mateix període) apunten un canvi substantiu de la inversió, que també mostren indicadors com ara la matriculació de vehicles de càrrega.

Pel que fa a la demanda externa, la taxa mitjana del 2013 va contribuir amb 2,2 punts positius a la variació del PIB (0,9 punts els intercanvis amb l'estranger i 1,3 punts els intercanvis amb la resta de l'Estat).

Indicadors de demanda (% de variació interanual)

	Comerç al detall	Matriculació		Crèdit al sector privat*
		Turismes	Vehicles de càrrega	
2011				
Primer trimestre	-5,8	-29,0	1,9	-1,6
Segon trimestre	-5,5	-33,8	-12,0	-4,0
Tercer trimestre	-4,5	1,8	-4,1	-5,1
Quart trimestre	-7,0	-8,1	-22,3	-4,5
2012				
Primer trimestre	-2,5	-3,9	-11,7	-3,2
Segon trimestre	-5,4	-7,4	-17,4	-3,6
Tercer trimestre	-6,4	-13,7	-22,1	-3,1
Quart trimestre	-6,6	-16,3	-18,2	-8,5
2013				
Primer trimestre	-10,5	-10,2	-21,2	-10,7
Segon trimestre	-5,5	8,7	-0,2	-10,4
Tercer trimestre	-0,2	12,1	13,0	-10,4
Quart trimestre	0,9	27,0	25,3	-5,3
2014				
Primer trimestre	1,7	17,2	25,8	-

*Concedit per les entitats de dipòsit.

Font: INE, Banc d'Espanya i Direcció General de Trànsit.

Tanmateix, els resultats del quart trimestre són més dèbils, perquè el superàvit dels intercanvis amb l'estranger es van reduir, com a conseqüència de la caiguda de les exportacions de béns i serveis i de l'augment de les importacions. Els indicadors actuals dels intercanvis de béns amb l'estranger que fan referència als dos primers mesos del 2014 mostren una tendència al decreixement, perquè el creixement de les exportacions no compensa el fort increment de les importacions, esperonades per l'augment de la demanda interna.

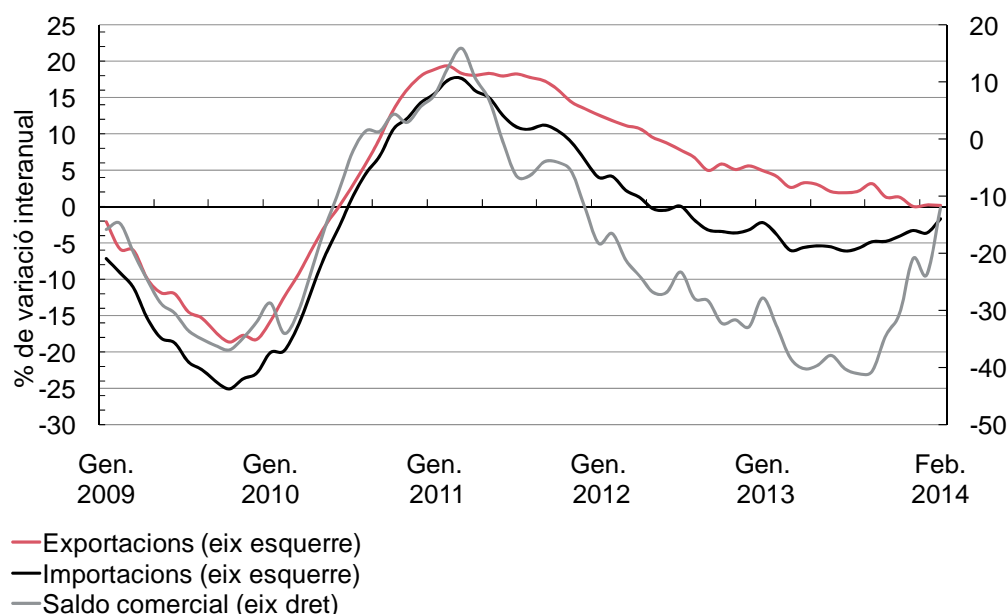
3.

El comerç exterior

Les exportacions de béns augmenten un 2,2 %, i les importacions, un 6,9%, la qual cosa deteriora el saldo comercial

Durant els dos primers mesos del 2014 ha millorat la dinàmica de les exportacions de béns, atès que han augmentat un 2,2 % interanual en valors corrents. Ara bé, com que la recuperació de les importacions és força superior (6,9 % en valors corrents), el saldo comercial es deteriora un 36,3 %.

Evolució del comerç de béns amb l'estranger (mitjana mòbil de 12 mesos)

Dades en valors corrents.
Font: Idescat i Agència Tributària (AEAT).

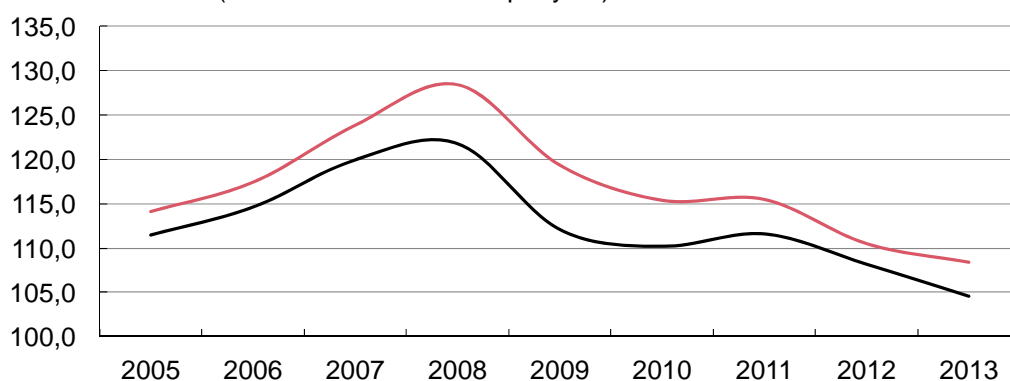
L'evolució dels preus dels fluxos comercials d'aquests dos mesos és força pronunciada. Per això, en termes de volum, s'incrementa la distància entre la dinàmica de les exportacions i la de les importacions. Segons les dades disponibles, que són per al conjunt de l'Estat, els preus de les exportacions han disminuït un 1,2 %, de manera que si s'utilitza aquest indicador com a referència, l'augment del volum de les exportacions catalanes se situa al voltant del 3,4 %. En el cas de les importacions, la caiguda de preus a escala estatal és del 5 % (els preus de la importació de productes energètics disminueixen un 10 %, i els de

la resta, un 2,7 %). A partir d'aquestes dades, si tenim en compte que a Catalunya el pes de la importació de productes energètics és inferior, l'augment de les importacions catalanes se situa al voltant de l'11 % en termes de volum.

Millora la competitivitat, tot i l'apreciació de l'euro

L'evolució de la competitivitat (valorada en termes de costos laborals unitaris a partir de dades del conjunt de l'Estat) és favorable, especialment en relació amb la zona euro. En el conjunt de països desenvolupats també s'aprecia una millora relativa de la competitivitat derivada dels costos interns, tot i que l'apreciació de l'euro l'ha limitat.

Índexs de competitivitat segons costos laborals unitaris en manufactura (dades de l'economia espanyola)

— Envers els països desenvolupats — Envers la zona euro

L'increment de l'índex indica una pèrdua de competitivitat.

Índex 1999 = 100.

Font: Banc d'Espanya.

L'augment de les exportacions es concentra en les vendes intracomunitàries

En el decurs del 2013 la destinació de les exportacions de Catalunya es va reorientar, lleument, cap a les exportacions intracomunitàries, gràcies a la millora de l'economia europea, que va repercutir en un augment de la seva demanda. Aquesta tendència s'ha reforçat els dos primers mesos del 2014, període en què les vendes de Catalunya a la Unió Europea han augmentat un 6,9 %. En aquest sentit, destaca l'exportació al Regne Unit, Portugal i Alemanya, que ha crescut un 20,8 %, un 10,8 % i un 7,4 %, respectivament. En canvi, l'exportació a França creix poc (1,6 %). L'exportació cap a l'Europa no comunitària manté la tendència decreixent iniciada el 2013 i els dos primers mesos del 2014 disminueix un 17,0 %, en gran part a causa de l'afebliment de la demanda russa. L'exportació a l'Amèrica del Nord també s'ha reduït fortament (un 11,7 %), en part per la fortalesa de l'euro respecte del

dòlar. Pel que fa a l'Amèrica Central i l'Amèrica del Sud, la disminució és d'un 4,1 %. En relació amb la Xina, tot i que l'exportació cap a aquest país va augmentar un 9,6 % el 2013, els dos primers mesos del 2014 s'ha reduït un 14,2 %. L'exportació al Japó, que va caure un 1,4 % l'any passat, s'ha recuperat un 6,1 %. D'altra banda, l'evolució de l'exportació al continent africà continua a l'alça, amb un increment del 8,9 %.

Exportacions de béns per àrees i països

(Valors corrents. % de variació interanual)

	2013	Gener-febrer del 2014
Unió Europea	1,1	6,9
França	-2,2	1,6
Alemanya	-2,3	7,4
Itàlia	-2,8	5,8
Portugal	9,4	10,8
Regne Unit	10,3	20,8
Resta d'Europa	-11,1	-17,0
Suïssa	-19,3	-3,9
Amèrica del Nord	-1,2	-11,7
EUA	-2,0	-12,6
Amèrica Central i Amèrica del Sud	1,9	-4,1
Xina	9,6	-14,2
Japó	-1,4	6,1
Total	0,1	2,2

Font: Idescat, AEAT i Ministerio de Economía i Competitividad.

Es recupera l'evolució de l'exportació d'automòbils, manufactures de consum i béns d'equipament

Per sectors econòmics, destaca el sector de l'automòbil, que es recupera del dèbil comportament de l'any passat. Els dos primers mesos del 2014 el volum d'exportació d'aquest sector ha augmentat un 8,8 %, si bé els resultats dels dos principals grups que el componen són molt diferents: l'exportació d'automòbils i motos augmenta un 13,5 %, però la de components de l'automòbil disminueix un 3,3 %. També cal destacar que en el sector de manufactures de consum augmenta un 7,7 % el volum de vendes a l'exterior (al capdavant d'aquest creixement, amb un 11,4 %, se situa el sector tèxtil). L'exportació de béns d'equipament creix un 4,9 % i, a diferència de l'any passat, augmenta més a Catalunya que en el conjunt de l'Estat. Així mateix, destaca el notable creixement relatiu de l'exportació de semimanufactures no químiques (9,4 %). D'altra banda, presenten una dinàmica exportadora negativa els productes energètics (-24,5 %), les

Exportacions per sectors econòmics (gener-febrer del 2014)

(Valors corrents. % de variació interanual)

	Catalunya	Espanya
Alimentació	2,9	7,9
Productes energètics	-24,5	4,5
Matèries primeres	-17,5	-5,5
Semimanufactures no químiques	9,4	6,8
Productes químics	1,6	2,0
Béns d'equipament	4,9	1,8
Automoció	8,8	5,4
Béns de consum durador	-3,1	1,8
Manufactures de consum	7,7	9,5
Altres	-45,6	-7,7
Total	2,2	4,0

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

matèries primeres (-17,5 %), els béns de consum durador (-3,1 %) i el conjunt d'exportacions no classificades sectorialment (-45,6 %).

Durant els dos primers mesos del 2014 el comportament de l'exportació de béns ha estat més expansiu en el conjunt de l'Estat (ha augmentat un 4,0 %) que a Catalunya, tal com va passar l'any 2013, tot i que la diferència s'ha escurçat notablement. En termes relatius, les principals diferències sectorials es concentren en les exportacions d'energia i matèries primeres, que tenen un comportament més negatiu a Catalunya.

La millora de la demanda interna incentiva les importacions

Com s'ha indicat abans, entre gener i febrer del 2014, a Catalunya les importacions han augmentat un 6,9 %, mentre que en el total estatal han crescut un 3,0 %. L'important creixement de les importacions és conseqüència de la recuperació de la demanda interna i dels processos productius que alimenten les exportacions.

En termes absoluts, l'augment principal de les importacions es produeix en els béns d'equipament, la qual cosa indica que s'està recuperant la inversió interna. En termes relatius, l'increment d'aquestes importacions és del 15,6 %, creixement pràcticament idèntic al de les importacions del sector de l'automòbil (15,7 %), que se situa en tercera posició pel que fa als sectors que contribueixen més al creixement de les importacions en termes absoluts. El segon lloc pel que fa al creixement absolut l'ocupa el sector químic, que registra un creixement relatiu d'un 9,6 %. També presenten increments

importants els sectors de béns de consum durador (12,1 %) i de manufactures de consum (10,2 %). En canvi, es redueix les importacions de productes alimentaris, de productes energètics i de matèries primeres.

Importacions per sectors econòmics (gener-febrer del 2013)

(Valors corrents. % de variació interanual)

	Catalunya	Espanya
Alimentació	-4,7	-5,6
Productes energètics	-1,0	-9,2
Matèries primeres	-5,6	-8,0
Semimanufactures no químiques	4,0	6,9
Productes químics	9,6	6,6
Béns d'equipament	15,6	9,5
Automoció	15,7	21,9
Béns de consum durador	12,1	11,4
Manufactures de consum	10,2	10,8
Altres	-90,2	-50,6
Total	6,9	3,0

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

4.

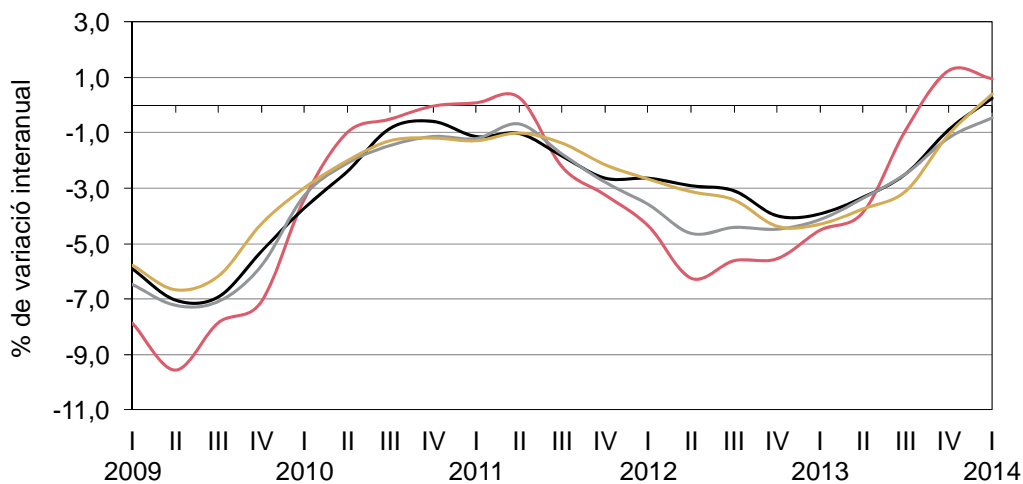
El mercat de treball

Es confirma el canvi de tendència de l'ocupació a Catalunya

Durant el primer trimestre del 2014 s'ha mantingut la millora del mercat de treball que es va iniciar a finals del 2013, després de més de cinc anys de disminució de l'ocupació. L'afiliació a la Seguretat Social ha abandonat la tendència negativa i el mes de març registra un creixement d'un 0,5 % interanual. Segons l'Enquesta de població activa (EPA), els resultats del primer trimestre del 2014 continuen sent positius (per segon trimestre consecutiu), si bé mica menys que el trimestre anterior: el creixement interanual de l'ocupació passa d'un 1,2 % el quart trimestre del 2013 a un 0,9 % el primer trimestre del 2014.

D'altra banda, cal destacar que l'INE ha revisat les dades de l'EPA corresponents al període 2002-2013 per tal d'adaptar-les a la nova base de població del cens del 2011. Aquest ajust, que permet la comparació temporal en termes homogenis, ha comportat un aflorament de població que no constava en les estimacions de l'anterior EPA. La població de 16 anys i més és un 2,1 % superior a la que

Dinàmica de l'ocupació

- Ocupació a Catalunya (EPA)
- Afiliació a la Seguretat Social a Catalunya
- Ocupació a Espanya (EPA)
- Afiliació a la Seguretat Social a Espanya

Font: Idescat, INE i Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

s'havia estimat; la població activa, un 4,1 %; la població ocupada, un 4,7 %, i la població en atur, un 2,3 %. Com a resultat d'aquests canvis, la taxa d'atur es redueix una mica: passa d'un 22,3 % a un 21,9 %.

Segons l'EPA, a Espanya l'ocupació encara cau un 0,5 % interanual, mentre que l'afiliació es comença a recuperar

L'afiliació a la Seguretat Social, que ha millorat de manera significativa a Espanya, creix amb un ritme interanual d'un 0,6 % (segons dades de març). Tenint en compte aquesta evolució, s'esperava que les dades d'ocupació de l'EPA també abandonarien la dinàmica interanual negativa. No obstant això, segons les dades de l'EPA, en termes interanuals, el primer trimestre del 2014 s'ha continuat reduint l'ocupació a Espanya (un 0,5 %). És probable que aquesta disminució tingui a veure amb el fet que Setmana Santa el 2013 es va escaure durant el primer trimestre, i el 2014, durant el segon. Així i tot, en les dades desestacionalitzades de l'INE també s'observa que, en termes trimestrals, l'ocupació ha disminuït un 0,1 % a Espanya (el quart trimestre del 2013 havia augmentat una mica).

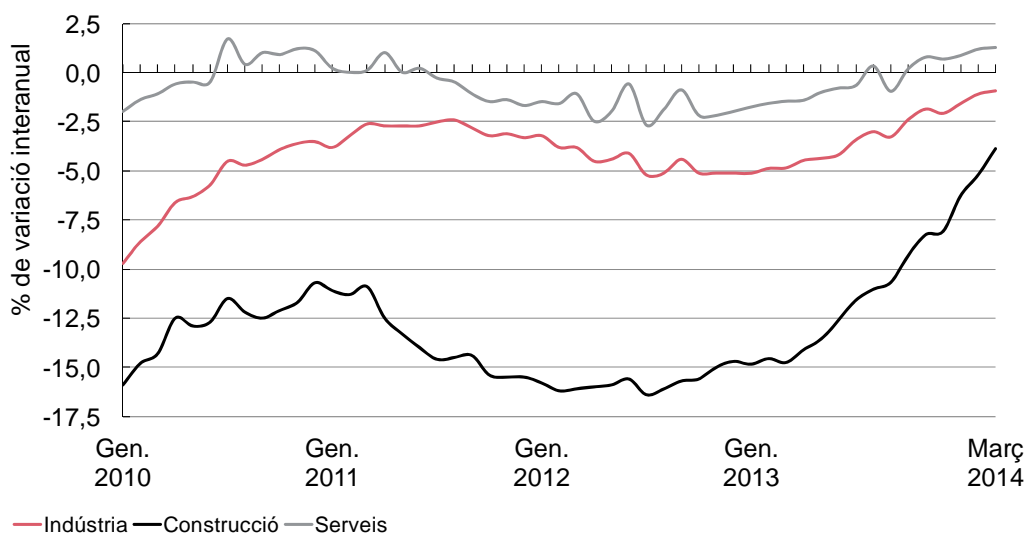
L'únic gran sector que genera ocupació és el de serveis

Les dades de l'EPA i les de l'afiliació a la Seguretat Social mostren una evolució de l'ocupació força diferent. En tots dos casos, però, es constata que l'únic gran sector que millora clarament i és capaç de generar ocupació és el de serveis. Així, les dades d'afiliació a la Seguretat Social en aquest sector creixen un 1,3 % interanual el març, mentre que les de l'EPA del primer trimestre del 2014 mostren un creixement interanual d'un 3,2 %. Encara es redueix l'ocupació en la indústria i la construcció, però de les dades de la Seguretat Social se'n desprèn una millora significativa, ja que la pèrdua d'ocupació és la més moderada dels darrers anys (a la construcció l'afiliació a la Seguretat Social cau un 3,9 %, mentre que durant diversos anys els descensos eren de dos dígitos; a la indústria, baixa un 0,9 %). L'EPA, en canvi, detecta un comportament de l'ocupació especialment negatiu en el cas de la indústria. Tot i això, aquesta evolució sembla menys coherent amb el to positiu que presenten força indicadors del sector industrial.

Les dades de l'afiliació a la Seguretat Social, que proporcionen informació desagregada per activitat, mostren que les úniques branques d'activitat industrial que evolucionen positivament de manera clara són la indústria alimentària, el sector químic i el sector farmacèutic. En canvi, hi ha moltes branques del sector de serveis que generen ocupació amb un ritme notable, com ara les activitats administratives i d'oficina (amb un creixement relatiu d'un 14,8 %

interanual, que equival a més de 6.300 nous afiliats), la programació informàtica (que creix un 7,9 % interanual), la consultoria empresarial, les activitats professionals i els serveis socials. També destaca el gran creixement que experimenta l'epígraf "activitats relacionades amb l'ocupació", en què s'inclouen les persones afiliades a la Seguretat Social que treballen per a empreses de treball temporal.

Evolució de l'afiliació a la Seguretat Social per grans sectors a Catalunya

Font: Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

Augmenta el treball per compte propi

El treball per compte propi creix un 4,8 % interanual, sobretot gràcies a l'augment de treballadors autònoms i empresaris sense assalariats. La informació de la Seguretat Social confirma aquest augment, atès que les dades del nombre de persones que cotitzen en el règim d'autònoms mostren un increment d'un 1,3 % interanual el mes de març. En canvi, el col·lectiu d'assalariats, que engloba més d'un 80 % del total d'ocupació, pràcticament no ha crescut (un 0,2 % interanual).

El pes del treballadors a temps parcial arriba a un nou màxim

Pel que fa a l'ocupació segons tipus de jornada, es manté el dinamisme del treball a temps parcial, que creix un 8,6 % interanual, tot i que amb un ritme d'augment una mica més suau que els dos trimestres anteriors. En canvi, el treball a temps complet continua la tendència a la baixa (es redueix un 0,4 % interanual). Aquesta evolució ha determinat un nou màxim en la proporció de treballadors a temps parcial, que ha passat d'un 11,8 % el primer trimestre del 2009 a un 16,1 % el primer trimestre del 2014. En aquest període, la taxa corresponent a dones ha pujat d'un 20,5 % a un 24,3 %, i la d'homes, d'un 4,6 % a un 8,6 %. Part de l'impuls del treball a temps parcial té a

veure amb els canvis legislatius realitzats pel Govern estatal a finals del 2013 per tal d'estimular-lo (per exemple, augmentant la llibertat a l'hora de pactar les hores complementàries). D'altra banda, cal remarcar que una part molt rellevant del treball a temps parcial és involuntària (més d'un 50 % dels treballadors amb jornada a temps parcial treballen en aquesta modalitat perquè no han pogut trobar una feina a temps complet).

Magnituds del mercat de treball a Catalunya i a Espanya

	2012	2013	Quart trimestre del 2013	Primer trimestre del 2014
Catalunya				
Població activa (% de variació interanual)	-1,4	-1,3	-1,3	-2,1
Població ocupada (% de variació interanual)	-5,5	-2,0	1,2	0,9
Assalariats amb contracte de treball indefinit	-4,0	-3,0	-1,3	-1,5
Assalariats amb contracte de treball temporal	-14,3	-1,7	9,0	8,1
Població en atur	15,9	1,4	-9,3	-11,5
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	78,7	79,1	79,1	78,8
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	60,9	60,7	61,7	61,3
Taxa d'atur (%)	22,5	23,1	21,9	22,1
Homes	23,2	23,7	22,3	23,1
Dones	21,7	22,4	21,4	21,0
Població de 16 a 24 anys	50,4	50,2	48,9	49,5
Taxa de temporalitat (%)	18,4	18,6	18,9	18,7
Proporció d'ocupació a temps parcial (%)	13,8	15,3	15,8	16,1
Espanya				
Població activa (% de variació interanual)	0,0	-1,1	-1,2	-1,8
Població ocupada (% de variació interanual)	-4,3	-2,8	-1,2	-0,5
Població en atur (% de variació interanual)	15,9	4,1	-1,4	-5,5
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	75,3	75,3	75,3	75,0
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	56,5	55,6	55,9	55,4
Taxa d'atur (%)	24,8	26,1	25,7	25,9

Font: Enquesta de població activa (EPA), INE.

Els treballadors amb contracte temporal creixen un 8,1 % interanual, mentre que els indefinits disminueixen un 1,5 %

El nombre d'assalariats amb contracte temporal manté un creixement significatiu (d'un 8,1 % interanual) per tercer trimestre consecutiu. En canvi, el nombre de treballadors amb contracte indefinit, que baixa

un 1,5 % interanual, acumula ja més de tres anys de descens continu. La informació sobre contractes registrats procedent de les oficines de treball de la Generalitat (OTG) també confirma el creixement de la contractació temporal, ja que el nombre de contractes signats entre gener i març del 2014 s'ha incrementat un 11,2 % anual. Paral·lelament, el nombre de contractes indefinits també ha augmentat (un 8 % anual), després de caure gairebé durant un any. Això contrasta amb la disminució de l'ocupació indefinida que es detecta a l'EPA. No obstant això, cal tenir en compte que les dades de contractes són variables de flux, i per tant, fan referència a la creació bruta d'ocupació. L'evolució del nombre de treballadors indefinits (que és una variable d'estoc) està determinada pel comportament dels fluxos de creació bruta i també pels de destrucció bruta d'ocupació.

La població en edat de treballar i la població activa registren caigudes històriques

El primer trimestre del 2014 s'ha accelerat la disminució de població activa i de persones de 16 anys i més, de manera que aquestes dues sèries de dades han assolit un valor rècord de caiguda (cauen un 1,1 % i un 2,1 % interanual, respectivament). La reducció de la població activa, es deriva, principalment, de la pèrdua de població, ja que la incidència de la sortida del mercat de treball per l'efecte de *desànim* és menys significativa. De fet, la taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys gairebé no s'ha reduït i es manté en valors elevats (78,8 %). D'altra banda, la lleu recuperació de l'ocupació ha afavorit que la taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys se situï en un 61,3 %, 1,8 punts per sobre de la taxa que registrava a principis del 2013 (59,5 %). La millora és més destacada en el cas del grup de dones, ja que la seva taxa d'ocupació ha crescut gairebé 2,5 punts en un any (fins a assolir un 58,7 %); la taxa corresponent al grup d'homes també ha pujat, però menys, atès que s'ha situat en un 63,9 %.

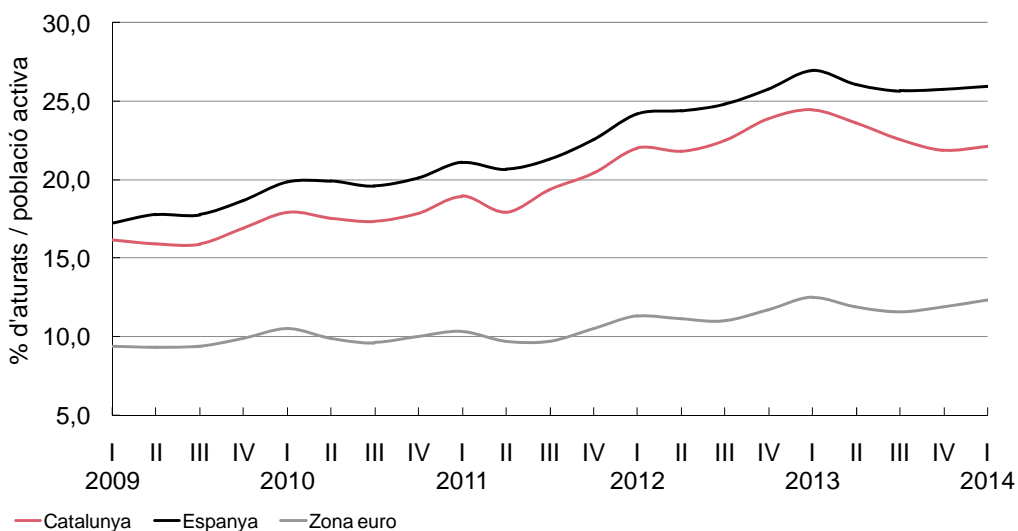
El nombre de persones en atur baixa un 11,5 % interanual, i la taxa d'atur se situa en un 22,1 % (fa un any era d'un 24,4 %)

El creixement de l'ocupació (tot i que encara és feble) i la intensa caiguda de la població activa han determinat que el primer trimestre del 2014 el nombre de persones en situació d'atur retrocedeixi en termes interanuals per tercer trimestre consecutiu (baixa un 11,5 % interanual). Així, la taxa d'atur (22,1 %) és una mica superior a la de finals del 2013 (cal recordar que és força habitual que la taxa d'atur pugi durant el primer trimestre de l'any), però substancialment inferior al màxim (24,4 %) que es va assolir fa un any, el primer trimestre del 2013.

La proporció de persones en atur de llarga durada cada vegada és més alta (59,6 %)

Per gènere, tant la taxa d'atur del col·lectiu de dones com la del d'homes són inferiors a les que es registraven fa un any. Cal destacar que, des del 2009, la primera (21 %) es manté força més baixa que la segona (23,1 %). A més, la diferència s'ha ampliat durant els dos darrers trimestres. D'altra banda, els col·lectius en què es concentren les taxes d'atur més elevades continuen sent la població de 16 a 24 anys (49,5 %) i la població nascuda a l'estranger (35,2 %). Tot i que les taxes d'atur d'aquests dos grups de població són una mica més baixes que les de principis del 2013, aquesta reducció en gran part és deguda a la disminució de la població activa. En el cas particular dels joves, cal destacar que la taxa d'activitat, que l'any 2008 superava el 55 %, ara és d'un 46,5 %. Finalment, un dels trets més negatius dels darrers trimestres és que, malgrat que la taxa d'atur es comença a reduir lleugerament, la proporció d'atur de llarga durada cada vegada és més elevada: un 59,6 % de les persones en situació d'atur cerca feina des de fa més d'un any, i un 37,1 %, des de fa més de dos anys.

Evolució de la taxa d'atur

Font: Idescat, INE i Eurostat.

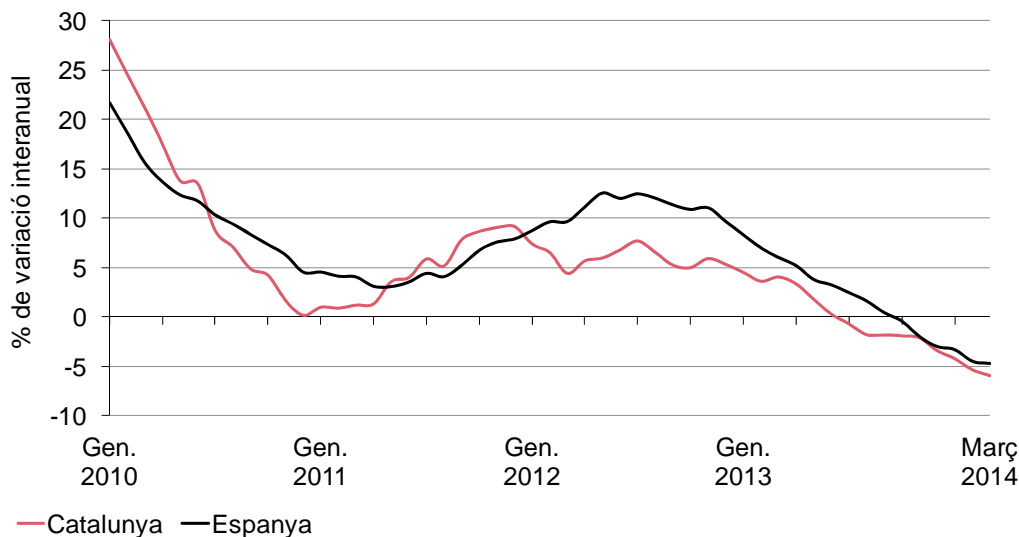
La taxa d'atur estatal se situa en un 25,9 %

Com a Catalunya, a Espanya s'ha accentuat la caiguda de la població activa (arriba a un 1,8 % interanual). Això ha provocat que, tot i que l'ocupació mantingui la trajectòria de descens interanual, el nombre de persones en atur es redueixi un 5,5 %. La taxa d'atur s'ha situat en un 25,9 %, valor encara molt alt però una mica inferior al del primer trimestre del 2013 (26,9 %). A més, la sèrie d'atur corregida d'efectes estacionals i calendari, que publica l'INE, també confirma aquesta

tendència a la disminució, ja que el nombre de persones en atur ha intensificat el ritme de contracció fins a un 2,2 % intertrimestral. Si es comparen les taxes d'atur de Catalunya amb les d'Espanya, s'aprecia que l'evolució recent de Catalunya és més positiva, de manera s'amplia la diferència entre les taxes d'atur respectives: la de Catalunya és d'un 22,3 %, i la de l'Estat, d'un 25,9 %.

La taxa d'atur de la zona euro se situa en un 12,3 % el primer trimestre del 2014, valor similar al d'un any abans (12,5 %). Per països, les taxes més altes continuen corresponent a Grècia (26,7 % amb dades de gener), Espanya (25,9 %), Xipre (17,8 %) i Portugal (15,7 %). Val a dir que sembla que s'ha iniciat un cert canvi de tendència als països perifèrics, on es comencen a reduir una mica les taxes d'atur. Els països que mostren les taxes d'atur més reduïdes són Alemanya (5,5 %) i Àustria (5,2 %).

Evolució de l'atur registrat

Font: oficines de treball de la Generalitat i servei públic estatal d'ocupació.

L'atur registrat acumula nou mesos de caiguda interanual

L'atur registrat va començar a disminuir en termes interanuals el juliol del 2013 i, d'aleshores ençà, la caiguda s'ha anat accentuant progressivament. La informació del mes de març, procedent de les OTG, mostra que es redueix un 6 % interanual. L'atur registrat a l'Estat també evoluciona a la baixa, i el descens interanual arriba a un 4,8 % el març del 2014.

5.

L'evolució dels preus i dels salaris

5.1. L'evolució dels preus

La inflació se situa en mínims històrics

La inflació catalana, que al llarg del darrer mig any s'ha situat en valors molt baixos, ha baixat fins a un 0,1 % interanual el mes de març. Això és degut, en gran part, a la debilitat de la demanda interna (que, tot i

Evolució de l'IPC per grups de despesa (% de variació interanual)

	General	Aliments	Begudes, alcohol i tabac	Vestit	Habitatge	Parament de la llar	Medicina	Transports	Comunicacions	Lleure i cultura	Ensenyament	Hotels, cafès i restaurants	Altres
Catalunya													
Mitjana 2011	3,3	2,1	9,6	0,4	6,6	1,3	-0,9	8,0	-0,8	0,1	3,2	1,8	3,4
Mitjana 2012	2,9	2,5	5,9	0,4	4,9	1,5	7,3	5,1	-3,4	1,1	6,6	1,5	2,7
Mitjana 2013	1,7	0,0	6,1	0,2	1,7	1,7	5,1	-0,1	-4,3	1,3	10,5	0,9	2,7
Desembre 2012	3,6	3,3	5,7	0,4	5,4	1,8	21,2	3,2	-2,8	2,2	14,7	1,4	3,7
Desembre 2013	0,2	1,2	5,3	0,0	0,6	0,5	-4,2	0,6	-6,6	-0,9	0,7	0,3	1,0
Gener 2014	0,3	1,2	2,8	-0,1	1,2	0,3	2,2	-0,7	-6,9	-0,5	0,7	0,0	0,9
Febrer 2014	0,2	1,4	2,5	0,0	1,2	0,3	1,4	-2,1	-6,8	0,0	0,7	0,2	1,4
Març 2014	0,1	0,6	2,5	0,1	1,2	0,5	1,6	-1,6	-6,9	-1,4	0,7	0,4	1,3
Espanya													
Mitjana 2011	3,2	2,1	10,2	0,3	7,2	1,1	-1,3	8,0	-0,8	-0,1	2,4	1,6	2,9
Mitjana 2012	2,4	2,3	5,9	0,3	5,1	0,9	3,5	4,8	-3,4	0,7	4,8	0,9	2,3
Mitjana 2013	1,4	2,8	6,1	0,0	0,9	0,9	6,9	0,4	-4,2	0,7	8,1	0,5	2,1
Desembre 2012	2,9	3,0	5,4	0,3	5,6	1,2	13,3	3,1	-2,7	0,8	10,5	0,8	3,3
Desembre 2013	0,3	1,2	5,6	0,0	0,0	-0,2	0,0	1,0	-6,6	-1,2	1,9	0,2	0,3
Gener 2014	0,2	1,2	2,9	-0,2	1,1	-0,2	1,3	-0,4	-6,9	-1,1	1,9	0,1	0,4
Febrer 2014	0,0	1,1	2,6	-0,1	1,1	-0,3	0,4	-1,8	-6,8	-0,9	1,9	0,2	0,7
Març 2014	-0,1	0,5	2,6	0,1	1,0	-0,3	0,6	-1,3	-6,9	-2,3	1,9	0,2	0,8

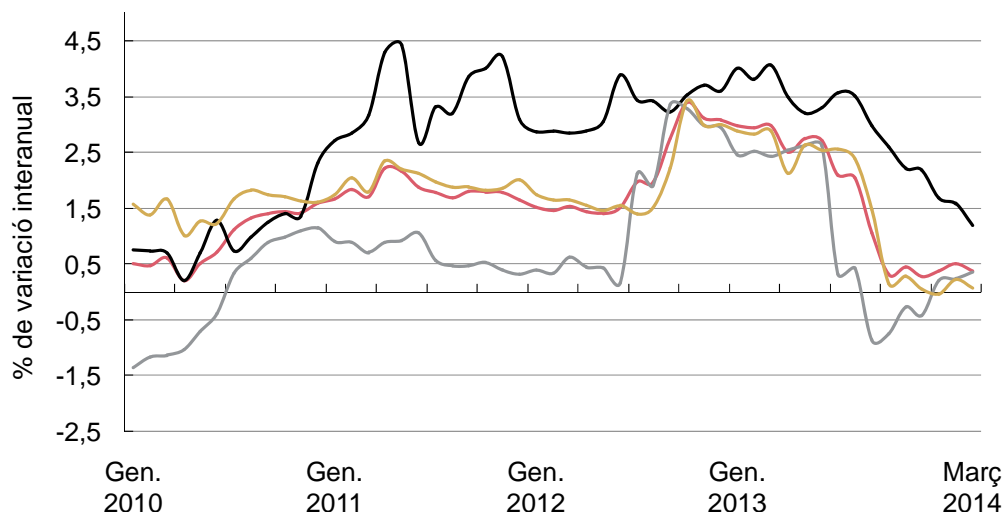
Font: elaboració a partir de les dades de l'INE.

que comença a recuperar-se, encara continua mostrant feblesa) i a la moderació de factors com ara els costos laborals o els preus de les matèries primeres.

S'ha moderat la inflació subjacent (0,4 % interanual), però els elements volàtils encara ho han fet més

Els components més volàtils del cistell de consum estan arrossegant els preus a la baixa, però la inflació subjacent, que és l'indicador representatiu de la tendència de fons dels preus de consum, també enregistra taxes mínimes. Els elements de l'IPC que es consideren més volàtils són els productes energètics i l'alimentació no elaborada. En el primer cas, els preus es redueixen un 1,9 % interanual, sobretot pel component de carburants i combustibles, mentre que en el segon cas pràcticament s'han mantingut estables (registren un increment interanual d'un 0,1 %).

Evolució de la inflació subjacent i dels seus components

- Inflació subjacent
- Alimentació elaborada
- Béns industrials sense productes energètics
- Serveis

Font: INE.

La inflació subjacent fa mig any que registra valors molt baixos (un 0,4 % interanual el març). Pel que fa als seus components, el grup d'alimentació elaborada, alcohol i tabac és el que presenta un increment interanual més alt (1,2 %), tot i que s'ha moderat molt els tres darrers mesos. El capítol que mostra l'increment de preus més petit és el dels serveis, que continua registrant valors mínims d'inflació (un 0,1 % interanual), en bona part per la moderació històrica de grups

com el d'ensenyament i el d'hotels, cafès i restaurants. Finalment, el grup de béns industrials sense productes energètics ha accelerat una mica el creixement de preus els tres darrers mesos, fins a un ritme d'un 0,4 % interanual.

Evolució de l'IPC per grups especials (% de variació interanual)

	Índex sense aliments no elaborats ni productes energètics					
	Total	Serveis	Béns industrials sense productes energètics	Alimentació elaborada, begudes i tabac	Alimentació no elaborada	Productes energètics ¹
Catalunya						
Mitjana 2011	1,8	2,0	0,7	3,5	2,0	15,4
Mitjana 2012	2,1	2,0	1,6	3,3	2,1	9,0
Mitjana 2013	1,9	1,9	1,1	3,2	3,2	-0,3
Desembre 2012	3,1	3,0	2,9	3,6	3,6	7,5
Desembre 2013	0,3	0,0	-0,4	2,2	0,5	-0,2
Gener 2014	0,4	0,0	0,2	1,7	0,8	-0,5
Febrer 2014	0,5	0,2	0,2	1,6	1,4	-2,2
Març 2014	0,4	0,1	0,4	1,2	0,1	-1,9
Espanya						
Mitjana 2011	1,7	1,8	0,6	3,8	1,8	15,7
Mitjana 2012	1,6	1,5	0,8	3,1	2,3	8,9
Mitjana 2013	1,4	1,4	0,6	3,1	3,6	0,0
Desembre 2012	2,1	2,2	1,5	3,1	3,9	7,6
Desembre 2013	0,2	0,0	-0,5	2,3	0,6	0,2
Gener 2014	0,2	-0,1	-0,3	1,7	0,9	0,0
Febrer 2014	0,1	0,0	-0,4	1,3	1,2	-1,7
Març 2014	0,0	-0,2	-0,3	1,2	0,0	-1,4

¹Inclou els preus de carburants i combustibles i el d'altres productes energètics (electricitat, etc.).
Font: INE.

Els preus de les comunicacions, els transports, i el lleure i la cultura registren caigudes interanuals

La forta moderació de preus que s'ha produït els darrers mesos s'ha fet palesa en gairebé tots els grups de despesa. Els grups que presenten increments més alts són el de begudes alcohòliques i tabac i el de medicina, que el mes de març han registrat taxes interanuals d'un 2,5 % i d'un 1,6 %, respectivament. D'altra banda, es produeixen descensos interanuals de preus en les comunicacions (amb una reducció d'un 6,9 %) i en els transports. Al mateix temps, i com ja s'ha comentat abans, alguns grups de despesa, com el d'ensenyament i el

d'hotels, cafès i restaurants, registren els creixements més baixos de la sèrie de dades, que comença l'any 1993.

La inflació espanyola es manté en valors mínims (-0,1 % interanual el mes de març)

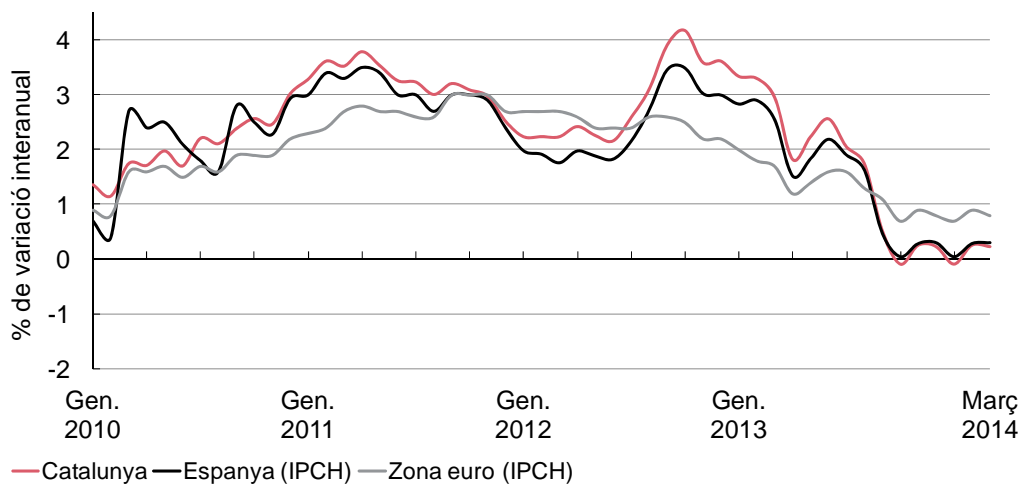
Els darrers mesos la inflació espanyola ha continuat registrant mínims històrics, valors propers a zero. El mes de març ha tornat a terreny negatiu (amb una taxa de variació interanual d'un -0,1 %), mentre que la inflació subjacent ha estat d'un 0% interanual. En tots dos casos, les taxes registrades a Catalunya són més altes que les de la mitjana estatal (la inflació general en l'àmbit català és d'un 0,1 %, i la subjacent, d'un 0,4 %). Aquest diferencial d'inflació, tot i que és moderat, és una mica més alt que el del quart trimestre del 2013 (aleshores pràcticament va ser nul). Els grups de despesa que presenten un diferencial d'inflació més ampli són el de medicina (amb una distància de més d'un punt percentual), el de lleure i cultura i el de parament de la llar. En canvi, els darrers mesos, el grup d'ensenyament (que habitualment registra creixements de preus força més alts a Catalunya) ha presentat una evolució de preus molt moderada, de manera que el seu diferencial d'inflació amb Espanya actualment és negatiu.

D'altra banda, a finals d'abril l'INE ha publicat l'indicador provisional avançat de l'IPC d'Espanya. Segons aquesta dada, la inflació passa d'un -0,1 % interanual el març a un 0,4 % l'abril. La lleu acceleració dels preus s'explica, sobretot, per un *efecte base* dels preus de l'energia (s'han mantingut estables aquest mes d'abril, mentre que l'abril del 2013 es van reduir considerablement), i també hi ha incidit el fet que Setmana Santa el 2013 s'escaigués durant el mes de març, i el 2014, a l'abril.

La taxa d'inflació de la zona euro es redueix cada vegada més (0,5 % interanual el mes de març)

Els darrers mesos la inflació de la zona euro ha disminuït fins al punt que el mes de març el creixement de preus s'ha situat en un 0,5 % interanual, lluny de l'objectiu de preus del BCE (2 %). Tot i que la dada d'avanç d'abril assenyala una inflació una mica més alta, d'un 0,7% interanual, es manté en taxes molt reduïdes. Aquest context de risc potencial de deflació, que genera preocupació, pot perjudicar els països perifèrics, especialment pel que fa a la reducció del seu elevat endeutament. Però, d'altra banda, en l'actual context de devaluació salarial i d'elevat endeutament dels països perifèrics, una inflació baixa també pot contribuir a mantenir el poder adquisitiu de les llars.

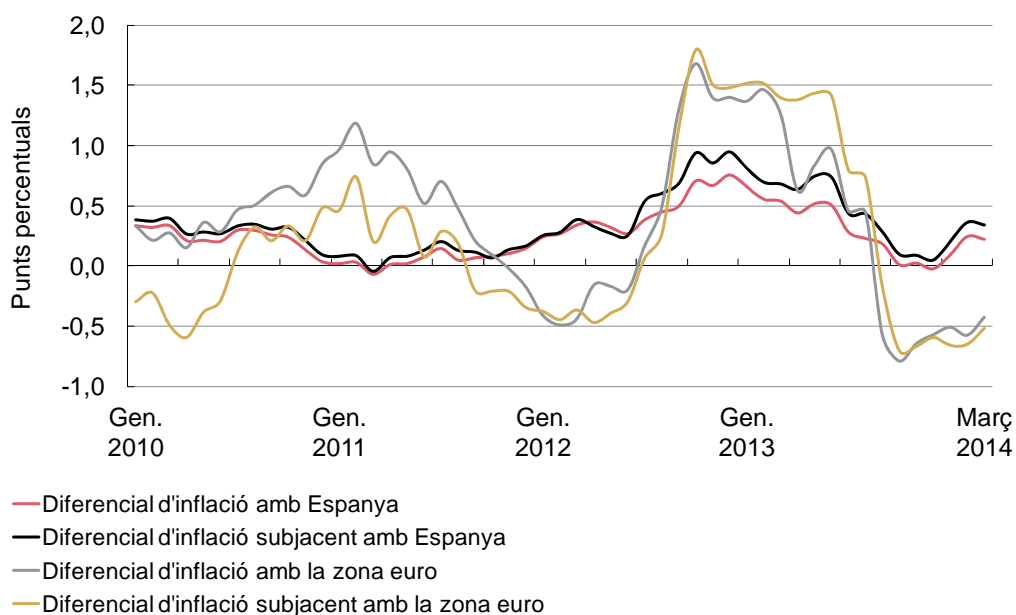
Evolució dels preus a Catalunya, Espanya i la zona euro

Font: INE.

Totes les economies de la zona euro presenten una inflació inferior a l'objectiu d'inflació del BCE. Els estats que registren caigudes de preus més intenses són Grècia, Xipre i Portugal (amb reduccions interanuals d'un 1,5 %, d'un 0,9 % i d'un 0,4 %, respectivament). Davant d'aquesta situació, diversos organismes (com l'FMI) reclamen que el BCE tingui un paper més actiu, de manera que posi en marxa mesures no convencionals de política monetària. Això permetria controlar el risc de deflació, reactivar el crèdit als països perifèrics i, en definitiva, refermar la recuperació. Tot i que, de moment, el BCE no ha actuat, ha declarat que està disposat a activar les mesures necessàries, fins i tot els programes de compra de deute, si la situació ho requereix.

Evolució del diferencial d'inflació de Catalunya amb Espanya i amb la zona euro

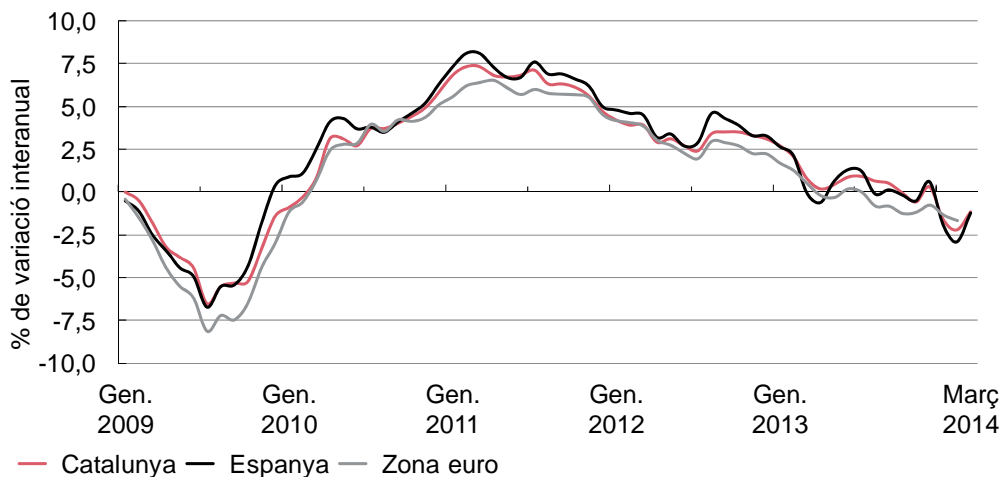
Font: INE.

En comparació amb la zona euro, s'observa que la moderació dels preus de consum de Catalunya és més marcada, de manera que ja s'acumulen més de sis mesos amb un diferencial d'inflació negatiu amb la zona euro. Això contrasta amb el passava abans de la crisi, ja que aleshores la inflació catalana era força més elevada que la de la zona euro (el diferencial d'inflació sovint superava el punt percentual).

Els preus industrials prolonguen la dinàmica de descens, amb una caiguda interanual d'un 1,2 %

Els preus industrials de sortida de fàbrica mostren una tendència més baixista que els preus de consum. Durant el primer trimestre del 2014 han registrat reduccions interanuals, i el mes de març han disminuït un 1,2 % interanual. Les categories de béns que mostren caigudes més pronunciades són la de béns intermedis (disminueix un 3 % interanual) i la de l'energia (es redueix un 1,1 %). Els béns d'equipament són els únics que encara mantenen una taxa de creixement lleugerament positiva, d'un 0,1% interanual. Al conjunt de l'Estat els preus industrials mostren un descens equivalent al de Catalunya, d'un 1,2 % interanual el març, mentre que a la zona euro (amb dades que arriben fins al febrer) la reducció és d'un 1,7 % interanual

Evolució de l'índex de preus industrials (IPRI)

Font: INE i Eurostat.

5.2. L'evolució dels salaris i dels costos laborals

Els convenis col·lectius registrats fins al març del 2014 presenten un increment de les tarifes salarials del 0,78 %

Les dades més recents sobre el procés de negociació col·lectiva provenen del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, i ja recullen les revisions derivades de les clàusules de salvaguarda per al 2013. Segons es desprèn d'aquesta font, aquestes clàusules no han tingut cap incidència en l'augment salarial del 2013, i això sobretot és degut al reduït increment interanual que va registrar l'IPC el desembre del 2013 (un 0,2 %) i també a la pèrdua d'importància d'aquest tipus de clàusules. Els convenis col·lectius registrats fins al març del 2014 presenten un increment de les tarifes salarials d'un 0,78 %, percentatge que se situa lleugerament per sobre del límit màxim de creixement (0,6 %) recomanat a l'Acord per a la l'ocupació i la negociació col·lectiva 2012-2014 (durant el mateix període, les tarifes salarials augmenten un 0,55 % a Espanya). Tot i que la informació sobre la negociació col·lectiva que està disponible és molt limitada

Incrementos salarials pactats a Catalunya segons l'àmbit de negociació (% de variació interanual)

	Acords col·lectius	Treballadors afectats	Increment salarial pactat (%)	Increment salarial revisat (%)
De gener a desembre del 2012¹				
Empresa	405	102.372	1,32	2,01
Sector	87	716.029	1,95	2,03
Total	492	818.401	1,88	2,03
De gener a desembre del 2012²				
Empresa	403	75.309	0,85	1,13
Sector	107	1.243.893	1,18	1,20
Total	510	1.319.202	1,16	1,20
De gener a desembre del 2013²				
Empresa	175	29.186	0,19	0,19
Sector	70	717.139	0,76	0,76
Total	245	746.325	0,74	0,74
De gener a març del 2014²				
Empresa	46	7.383	0,78	-
Sector	18	216.059	0,61	-
Total	64	223.442	0,78	-

¹ Dades del Departament d'Empresa i Ocupació.

² Dades del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

Font: Departament d'Empresa i Ocupació, i Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

(64 acords col·lectius i 223.442 treballadors), s'observa que avança amb un ritme superior al del mateix període de l'any anterior i afecta un nombre més gran de treballadors.

El quart trimestre del 2013 els costos laborals mensuals disminueixen un 0,4 % interanual a Catalunya i augmenten un 2,1 % interanual a Espanya

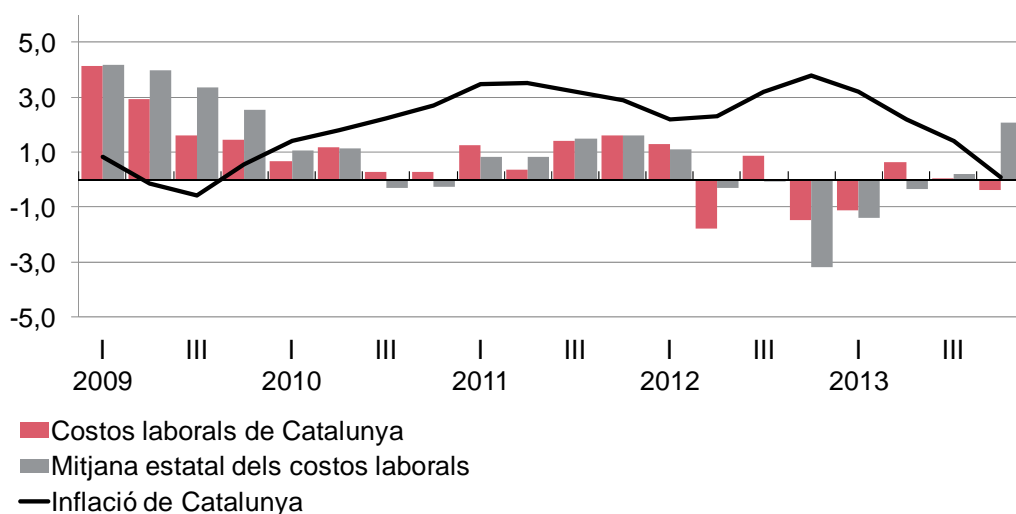
Segons les dades de l'Enquesta trimestral del cost laboral (ETCL), de l'INE, el quart trimestre del 2013 el cost laboral mitjà per treballador i mes disminueix un 0,4 % interanual a Catalunya i augmenta un 2,1 % interanual a Espanya. El motiu principal d'aquesta diferència és que l'Administració central (i també algunes comunitats autònomes) va recuperar la paga extraordinària de Nadal dels funcionaris, mentre que a Catalunya es van mantenir les mesures d'ajust sobre els treballadors del sector públic. Així, en l'àmbit de l'Estat, la recuperació de la paga extraordinària va fer que el cost laboral del quart trimestre del 2013 fos significativament superior al del mateix període de l'any anterior. A més, cal remarcar que, des del primer trimestre de l'any 2010, a Catalunya se segueix un procés de devaluació dels salaris, atès que l'increment dels costos laborals és inferior a la inflació.

L'anàlisi regional dels costos laborals mostra que totes les comunitats autònomes presenten variacions positives, amb l'excepció de Catalunya. Els increments més remarcables d'aquesta variable en el quart trimestre del 2014 es produeixen a Galícia (4,8 %), l'Aragó (4,7 %) i Andalusia (4,3 %), mentre que Catalunya i València sobresurten a l'altre extrem, amb variacions de -0,4 % i 0,3 % respectivament.

Durant el 2013 els costos laborals per treballador i mes a Catalunya van disminuir un 0,2 % interanual, mentre que a Espanya van augmentar un 0,2 % interanual. Si ens fixem en l'evolució dels diversos components dels costos laborals, la part del cost salarial presenta un retrocés del 0,6 % a Catalunya. Aquesta variació resulta d'una disminució del 0,7 % del cost salarial ordinari i d'un augment del 0,3 % del cost salarial extraordinari, que comprèn les pagues extraordinàries així com els endarreriments. A Espanya els costos salarials es mantenen estables (0,0 %), la qual cosa reflecteix la conjunció de l'augment del cost salarial extraordinari (2,2 %) i el retrocés del cost salarial ordinari (-0,3 %).

Per la seva banda, a Catalunya, els costos laborals no salarials, que inclouen les cotitzacions a la seguretat social i les indemnitzacions per acomiadaments, augmenten un 0,9 % interanual el 2013. En el conjunt de l'Estat, aquests costos augmenten un 0,6 %.

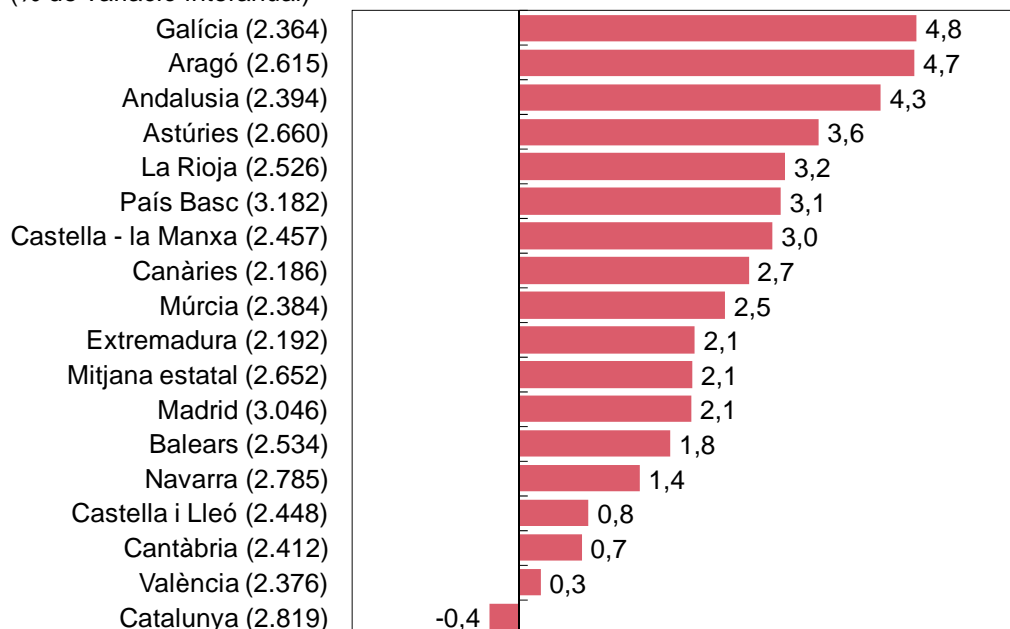
Evolució comparativa dels costos laborals per treballador mes a Catalunya i al conjunt de l'Estat
(% de variació interanual)

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

Al llarg del 2013, el nombre d'hores efectives de treball es va reduir, tant a Catalunya (un 0,6 %) com a Espanya (un 0,4 %). La dinàmica d'aquestes hores efectives de treball fa que l'evolució dels costos laborals per treballador i hora, a Catalunya i a Espanya, sigui més expansiva que la dels costos laborals per treballador i mes, amb increments d'un 0,3 % i d'un 0,5 %.

Cost laboral per treballador i mes a les comunitats autònomes
(% de variació interanual)

Nota: els valors entre parèntesis corresponen a la mitjana del cost laboral del quart trimestre del 2013, mesurats en milers d'euros. El percentatge de variació interanual s'obté també amb aquestes dades.

Font: Enquesta trimestral de cost laboral (INE).

En relació amb els sectors productius, a Catalunya, durant l'any 2013, els costos laborals per treballador i mes van disminuir un 0,7 % en els serveis; per contra, en la indústria i la construcció van augmentar un 1,7 % i un 3,1 %, respectivament. En el cas de la construcció aquest increment es pot atribuir, principalment, als costos laborals no salarials, que molt probablement reflecteixen un augment de les indemnitzacions per acomiadaments. En el conjunt de l'Estat, els serveis presenten una reducció dels costos laborals per treballador i mes més moderada, d'un 0,1 %, mentre que en la indústria i la construcció avancen un 1,8 % i un 0,5 %, respectivament.

En el cas dels costos salarials ordinaris per treballador i mes, l'evolució de Catalunya és més similar a la d'Espanya, amb excepció de la indústria. En aquest sentit, cal destacar que la variació del costos salarials ordinaris dels serveis és coincident (-0,8 %), mentre que els costos laborals per treballador i mes d'aquest mateix sector es redueixen un 0,7 % a Catalunya i un 0,1 % a Espanya. Aquestes diferències reflecteixen la incidència que té la recuperació de la paga extraordinària de l'Administració central (i d'algunes comunitats

Costos salarials i laborals

(% de variació interanual)

	Cost mitjà per treballador i mes		Cost per hora de treball efectiva	
	2012	2013	2012	2013
Catalunya				
Cost laboral total	-0,3	-0,2	0,2	0,3
Cost salarial	-0,1	-0,6	0,5	-0,1
Cost salarial ordinari	0,6	-0,7	1,2	-0,2
Cost salarial extraordinari	-4,3	0,3	-3,7	0,8
Cost laboral no salarial	-1,0	0,9	-0,4	1,5
Hores pactades	-0,3	-0,6	-	-
Hores efectives de treball	-0,5	-0,6	-	-
Mitjana estatal				
Cost laboral total	-0,6	0,2	-0,1	0,5
Cost salarial	-0,6	0,0	-0,1	0,4
Cost salarial ordinari	0,5	-0,3	1,1	0,0
Cost salarial extraordinari	-7,4	2,2	-7,0	2,5
Cost laboral no salarial	-0,8	0,6	-0,2	0,8
Hores pactades	-0,6	-0,5	-	-
Hores efectives de treball	-0,6	-0,4	-	-

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

autònomes) en l'evolució dels costos laborals, atès que aquestes pagues s'inclouen en el cost salarial extraordinari, que, juntament amb el cost salarial ordinari, configura el cost laboral. D'altra banda, els costos salarials ordinaris de la construcció presenten una evolució molt semblant a Catalunya (0,3 %) i Espanya (0,4 %), mentre que, en la indústria, aquests costos creixen més a Espanya (1,6 %) que a Catalunya (-0,1 %).

Costos laborals i costos salarials ordinaris per sectors productius

(% de variació interanual)

	Catalunya		Espanya	
	2012	2013	2012	2013
Costos laborals per treballador i mes				
Total	-0,3	-0,2	-0,6	0,2
Indústria	2,1	1,7	1,9	1,8
Construcció	1,4	3,1	1,5	0,5
Serveis	-1,0	-0,7	-1,3	-0,1
Costos salarials ordinaris per treballador i mes				
Total	0,6	-0,7	0,5	-0,3
Indústria	1,8	-0,1	1,3	1,6
Construcció	2,6	0,3	1,3	0,4
Serveis	0,2	-0,8	0,3	-0,8

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

6.

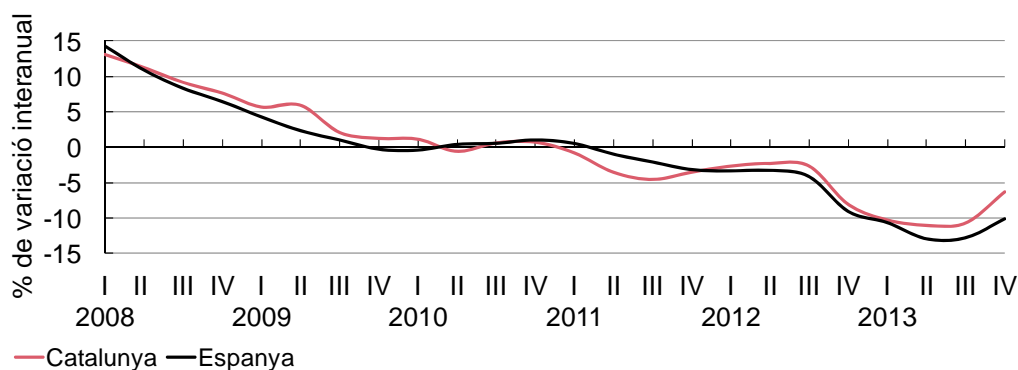
El sector financer

6.1. Les entitats de dipòsit

L'estoc de crèdit continua moderant el retrocés, però encara cau un 6,3 % interanual al final del 2013

A finals del 2013 l'evolució del crèdit presenta una notable desacceleració del retrocés interanual; aquesta dinàmica dóna continuïtat a la moderació (més pausada) iniciada el tercer trimestre del 2013. D'aquesta manera, el crèdit total de les entitats de dipòsit presenta, al final del 2013, una reducció interanual del 6,3 % a Catalunya i del 10,1 % a Espanya (la reducció del tercer trimestre era del 10,7 % i del 12,8%, respectivament). La contenció del retrocés del crèdit es concentra en el que es destina al sector privat, atès que s'ha accelerat la caiguda del que s'adreça al sector públic.

Evolució del crèdit de les entitats de dipòsit

Font: Banc d'Espanya.

La moderació de la reducció del crèdit destinat al sector privat en part és deguda al traspàs de crèdits immobiliaris dels balanços dels bancs nacionalitzats a la Sareb (Societat de Gestió d'Actius Procedents de la Reestructuració Bancària, SA), que va tenir lloc a finals del 2012 i principis del 2013. Cal tenir present que els actius de la Sareb no formen part de l'estadística de les entitats de dipòsit del Banc d'Espanya, la qual cosa incideix en la comparabilitat de les dades fins que no s'acabin de diluir els efectes d'aquest traspàs de crèdits.

Malgrat la dificultat d'obtenir informació precisa de l'evolució de l'estoc de crèdit, hi ha altres indicadors que posen de manifest que el mercat de crèdit es comença a recuperar. Això és el que mostra l'evolució interanual de final de març del 2014 corresponen al flux de crèdit concedit per les entitats de crèdit a Espanya. Les dades disponibles d'aquest flux no distingeixen el crèdit nou del crèdit de refinançament. De tota manera, mostren que millora el crèdit que afecta les llars i les empreses, en aquest darrer cas tant en les modalitats de crèdits de menys d'un milió d'euros (assimilables als atorgats a les pimes) com en les de crèdits de més d'un milió d'euros.

Al final del 2013 el crèdit del sector financer destinat a les diverses administracions públiques va disminuir, en termes interanuals, un 21,6 % anual a Catalunya i un 20,9 % al conjunt de les administracions de tot l'Estat. Aquesta dinàmica comporta un canvi radical respecte al creixement del 0,8 % en el cas de Catalunya i, especialment, del 16,8 % que experimentava aquest crèdit un any abans. D'aquesta manera, les facilitats d'accés als mercats del Tresor Públic espanyol, d'una banda, i el finançament del fons de liquiditat autonòmica (FLA) en el cas de la les comunitats autònomes, han exercit un efecte de substitució del crèdit bancari.

El crèdit que modera més la reducció és el destinat a les activitats productives

Al final del 2013 es va alentir la reducció del crèdit destinat al sector privat resident a Espanya en totes les finalitats que recullen les sèries estadístiques del Banc d'Espanya, però amb més intensitat en el cas de les empreses. Cal tenir present que el traspàs de préstecs a la Sareb va reduir especialment l'estoc de crèdit de les empreses de construcció i de promoció immobiliària, com també va afectar el crèdit hipotecari de les persones físiques. Això també va modificar la distribució per finalitats del crèdit, de manera que el desembre del 2013 l'estoc de crèdit del sector productiu va representar el 47,5 % del total del crèdit destinat al sector privat, mentre que el 2012 representava el 52 %.

La reducció del crèdit viu per a activitats productives en el conjunt de l'Estat, que el tercer trimestre del 2012 presentava una variació interanual d'un -6,7 %, va assolir un -15,3 % a finals del 2012 i un mínim del -20 % a mitjan 2013. L'efecte del traspàs de crèdits a la Sareb es comença a diluir en la comparació interanual del quart trimestre del 2013, però encara tindrà repercussió en el trimestre següent. En part és per això que les dades de desembre del 2013 mostren una caiguda del crèdit inferior (d'un -13,9 % en el cas de les activitats productives). En aquest sentit, la construcció i la promoció

immobiliària, que són els sectors més afectats pel traspàs de crèdits a la Sareb, presenten una taxa de variació interanual del tercer trimestre del 2013 molt diferent de la del quart: en el primer cas, passa de -28,3 % a -21,1 %, i en el segon, de -30,4 % a -21,1 %.

Tot i les dificultats a l'hora d'analitzar l'evolució del crèdit total, valorar positivament que se'n modera el retrocés en la indústria i en els serveis, la qual cosa pot indicar que es comença a facilitar finançament a les empreses.

Evolució del crèdit privat per finalitats

Dades de l'economia espanyola de les entitats de crèdit (% de variació interanual)

	Activitats productives					Persones físiques		
	Total	Serveis (sense promoció immobiliària)		Promoció immobiliària	Total	Adquisició i rehabilitació d'habitatge	Béns de consum i altres	
		Indústria (sense construcció)	Construcció					
2006	29,4	14,1	20,9	33,3	50,6	21,5	22,3	18,8
2007	20,7	18,5	22,4	14,2	24,4	12,7	13,6	9,3
2008	7,8	10,3	14,2	-1,0	4,8	3,8	5,1	-0,9
2009	-2,5	-2,5	-0,6	-14,1	1,6	-0,7	-0,1	-3,0
2010	-0,6	0,1	4,6	-12,2	-2,2	-0,1	1,3	-5,9
2011	-4,2	-6,0	0,7	-13,9	-5,5	-2,4	-1,0	-8,7
1r trimestre 2012	-3,8	-4,1	0,1	-12,2	-5,3	-2,7	-1,3	-9,0
2n trimestre 2012	-5,2	-5,8	-1,4	-12,9	-7,0	-3,1	-2,2	-7,1
3r trimestre 2012	-6,7	-7,1	-3,9	-14,1	-7,7	-3,4	-2,5	-7,6
4t trimestre 2012	-15,3	-8,5	-8,9	-22,7	-24,9	-4,8	-3,6	-10,5
1r trimestre 2013	-18,5	-9,1	-10,2	-28,3	-30,9	-4,9	-3,7	-10,8
2n trimestre 2013	-20,0	-11,3	-12,9	-30,1	-30,8	-5,4	-4,0	-12,0
3r trimestre 2013	-19,5	-12,5	-12,2	-28,3	-30,4	-5,7	-4,5	-11,3
4t trimestre 2013	-13,9	-11,9	-8,8	-21,1	-21,1	-5,4	-4,5	-9,8

Font: Banc d'Espanya.

Es modera la reducció del crèdit per consum privat

A finals del 2013 el conjunt del crèdit destinat a les persones físiques es va situar en un 5,4 % anual, 3 dècimes menys que el trimestre anterior. El crèdit destinat a l'adquisició i rehabilitació d'habitatge ha mantingut una evolució interanual estable (s'ha reduït un 4,5 % durant els dos darrers trimestres), mentre que el crèdit per l'adquisició de béns de consum i altres béns ha passat de -11,3 % el tercer trimestre a -9,8 % el quart trimestre, la qual cosa és consistent amb la dinàmica més positiva del consum.

La taxa de morositat augmenta a finals del 2013, però comença a disminuir a principis del 2014

La taxa de morositat del crèdit concedit a escala estatal ha seguit una trajectòria ascendent tant en el cas de les activitats productives com en el de les persones físiques, i tant sols a principis del 2014 comença a disminuir lleugerament. Aquesta taxa, que mostra la proporció d'actius de dubtós cobrament en relació amb el total de crèdits concedits per les entitats de crèdit, arriba a un 13,6 % a finals del 2013 (un 13,4 % el febrer del 2014), mol lluny dels valors anteriors a la crisi (0,9 % el 2007) però també dels que es van assolir el 2011 (7,8 %). És durant el 2012 i el 2013 que la morositat emergeix amb força.

La taxa de morositat de les activitats productives puja fins a un 21,2 % a finals del 2013, pel fort pes de la morositat en la construcció (34,3 %) i en la promoció immobiliària (38 %). En la indústria i el sector de serveis les taxes de morositat són força més moderades, un 13,1 % i un 12,8 %, respectivament. En el cas dels crèdits a persones físiques, la morositat se situa en el 6,9 % del crèdit concedit (7 dècimes més que el trimestre anterior) i augmenta tant en el cas del crèdit hipotecari (6 % el quart trimestre del 2013 i 5,4 % el trimestre anterior), com en el cas del crèdit concedit per l'adquisició de béns de consum i altres béns (12 % el quart trimestre i 10,7 % el tercer).

Taxa de morositat per finalitats del crèdit a altres sectors residents

Dades de l'economia espanyola (%)

	Total	Activitats productives						Persones físiques		
		Total productives	Acti- vitats agràries	Indústria ¹	Serveis ²	Cons- trucció	Promoció immo- biliària	Total persones físiques	Adquisició i rehabilitació d'habitatge	Béns de consum i altres
2006	0,7	0,7	1,2	1,2	0,9	0,5	0,3	0,7	0,4	1,9
2007	0,9	0,7	1,3	1,0	0,8	0,7	0,5	1,1	0,7	2,6
2008	3,4	3,7	2,2	2,1	1,8	4,9	6,1	3,0	2,4	5,3
2009	5,1	6,3	3,4	4,1	3,1	8,5	10,1	3,7	2,9	6,9
2010	5,8	8,1	4,3	4,4	3,7	12,1	14,0	3,2	2,4	6,6
2011	7,8	11,6	6,5	5,5	4,9	18,3	21,4	3,6	2,9	7,0
1r trimestre 2012	8,4	12,5	7,0	6,1	5,3	20,1	22,8	3,8	3,1	7,4
2n trimestre 2012	9,7	14,9	7,7	7,0	6,5	23,9	27,4	4,0	3,2	7,6
3r trimestre 2012	10,7	16,6	8,6	7,9	7,3	26,4	30,3	4,5	3,6	8,5
4t trimestre 2012	10,4	16,1	9,2	9,1	8,6	25,8	29,1	4,9	4,0	9,6
1r trimestre 2013	10,5	16,0	11,2	9,8	9,0	24,7	29,2	5,1	4,2	9,9
2n trimestre 2013	11,6	18,0	11,8	11,5	10,8	29,1	30,9	5,9	5,2	10,0
3r trimestre 2013	12,7	19,8	12,8	12,6	12,3	31,1	33,7	6,2	5,4	10,7
4t trimestre 2013	13,6	21,2	13,6	13,1	12,8	34,3	38,0	6,9	6,0	12,0

¹ Sense construcció

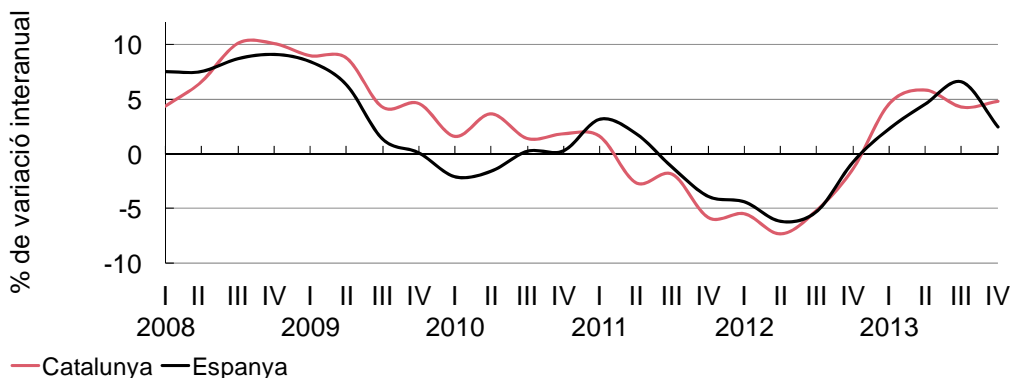
² Sense promoció immobiliària

Font: Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor, a partir de dades del Banc d'Espanya.

Els dipòsits bancaris creixen el darrer trimestre del 2013

Tot i la baixa rendibilitat, en acabar l'any els dipòsits bancaris van registrar un augment interanual d'un 4,8 % a Catalunya i d'un 2,5 % a Espanya. En tots dos casos les taxes són més positives que les de l'any anterior, que van ser de -1,3 % a Catalunya i de -0,7 % a Espanya (-5,8 % i 3,9 %, respectivament el 2011).

Evolució dels dipòsits

— Catalunya — Espanya

Font: Banc d'Espanya.

La recuperació dels dipòsits i la disminució del crèdit han facilitat la millora de la liquiditat de la banca espanyola i la gradual devolució del diner prestat pel BCE, que ha passat de 313.109 milions d'euros el desembre del 2012 a 201.864 milions d'euros al final del 2013 i a 183.453 milions d'euros el març del 2014.

Finalment, cal esmentar que els resultats anuals dels grups bancaris espanyols van superar la situació de pèrdues de finals del 2012 amb un increment dels beneficis atribuïts el 2013. Aquests resultats en gran part són deguts a necessitats de provisions més petites que el 2012, que han compensat amb escreix la disminució del marge d'interessos.

6.2. El mercat de valors

L'IBEX 35 acumula guanys del 5,5 % fins a l'abril

Durant el primer trimestre del 2014, l'IBEX 35 va continuar la tendència ascendent iniciada el juliol del 2013, que el va portar des dels 9.916,7 punts de finals del 2013 fins als 10.340,5 punts de finals

del primer trimestre del 2014. Aquesta evolució ha representat uns guanys del 4,3 % durant el primer trimestre de 2014, mentre que la major part d'índexs internacionals, llevat de l'FTSE MIB 40 (italià), han tingut comportaments pitjors i, fins i tot, negatius. El volum de negociació de les borses espanyoles el 31 de març del 2014 era un 16,0 % superior al del mateix trimestre de l'any anterior.

La nota característica del mes d'abril és la volatilitat, per bé que en conjunt han dominat els guanys. Així, la primera setmana l'IBEX 35 va escalar més enllà dels 10.700 punts (nivell que no assolía des de fa tres anys), per retrocedir, posteriorment, per sota dels 10.000 punts i recuperar, després, la dinàmica ascendent que, a final de mes, l'ha situat en els 10.459,0 punts i li ha permès acumular un benefici anual del 5,5 %.

A escala internacional, la dinàmica dels mercats borsaris durant els primers mesos del 2014 s'ha vist afectada per la reacció davant la retirada dels estímuls monetaris per part de la Reserva Federal americana, especialment als països emergents, i pel conflicte d'Ucraïna, que encara es manté viu. A escala estatal, la reducció de les rendibilitats exigides al deute sobirà i la millora dels indicadors econòmics ha estat acompanyada d'una entrada de capitals i de la marxa ascendent de les borses espanyoles, que han augmentat el volum de contractació, al mateix temps que els índexs espanyols més representatius assolien guanys bastant més elevats que els equivalents internacionals.

Índexs de les borses espanyoles

Índex	Valor el 31.3.2014	% de variació		
		del 31.3.2013 al 31.3.2014	del 31.12.2013 al 31.3.2014	del 31.12.2013 al 30.4.2014
IBEX 35	10.340,5	30,6	4,3	5,5
Barcelona Global 100	865,8	40,0	7,0	9,1
Madrid	1.056,1	32,3	4,4	5,7
Bilbao	1.726,6	32,8	4,1	5,1
València	1.213,5	37,1	5,3	7,2
BCN MID 50	19.110,2	64,8	15,5	13,8
FTSE Latibex All Share	1.960,3	-23,5	-5,6	-4,0

Font: Bloomberg i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

La millora de les condicions financeres ha permès al Tresor Públic espanyol (i també a les grans empreses) accedir folgadamente al finançament dels mercats amb uns tipus d'interès cada vegada més baix (a finals d'abril la prima de risc del deute sobirà ha tornat als

valors que tenia el primer semestre del 2010). L'arribada de capital de l'estranger també l'han protagonitzat fons internacionals, atrets per l'àmplia oferta d'actius immobiliaris amb preus cada vegada més competitius. D'altra banda, l'escassa rendibilitat dels dipòsits bancaris i els bons resultats de la renda variable han mobilitzat a l'alça el patrimoni dels fons d'inversió, de manera que a final de març s'ha incrementat un 8,1 % respecte a desembre del 2013, i ha assolit valors que no tenia des de principis del 2009.

Els mercats borsaris italià i espanyol destaquen de la resta de mercats

Durant el primer trimestre del 2014 l'IBEX 35 i, sobretot, l'índex italià FTSE MIB 40 han tingut guanys significatius —han tancat el trimestre amb increments d'un 4,3 % i d'un 14,4 %, respectivament—, mentre que la resta d'índexs rellevants internacionals han presentat un comportament més neutre o negatiu. L'índex francès CAC 40 i l'alemany Dax Xetra 30 —amb una millora del 2,2 % i un estacament al 0,0 %, respectivament— són els que s'han comportat millor. L'índex japonès Nikkei 225, l'anglès FTSE 100 i l'americà Dow Jones han finalitzat el trimestre amb baixades del 9,0 %, del 2,2 % i del 0,7 %, respectivament. Finalment, l'Euro Stoxx 50, representatiu de les empreses europees amb més capitalització borsària, ha assolit uns guanys d'un 1,7 %.

Durant l'abril les borses europees han millorat les posicions i han incrementat els guanys acumulats durant el primer trimestre. Aquesta dinàmica contrasta amb la intensificació de les pèrdues del Nikkei 225 (-12,2 %).

Rendibilitats dels principals índexs borsaris internacionals (% de variació)

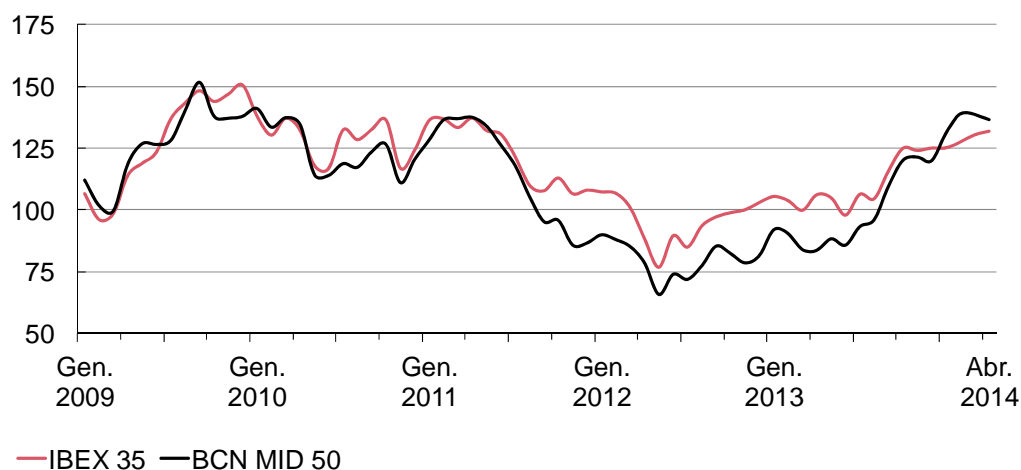
		del 31.3.2013 al 31.3.2014	del 31.12.2013 al 31.3.2014	del 31.12.2013 al 30.4.2014
Euro Stoxx 50	Zona euro	20,5	1,7	2,9
CAC 40	França	17,7	2,2	4,5
FTSE MIB 40	Itàlia	41,4	14,4	14,8
IBEX 35	Espanya	30,6	4,3	5,5
Dax Xetra 30	Alemanya	22,6	0,0	0,5
FTSE 100	Regne Unit	2,9	-2,2	0,5
Dow Jones	EUA	12,9	-0,7	0,0
Nikkei 225	Japó	19,6	-9,0	-12,2

Font: Bloomberg i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

El BCN MID 50 es revalora un 64,8 % en termes interanuals al final del primer trimestre del 2014

L'índex de la Borsa de Valors de Barcelona BCN MID 50, que agrupa les cinquanta companyies mitjanes de més capitalització borsària en aquesta borsa i que no formen part de l'IBEX 35, ha registrat alces més significatives que cap altre índex borsari espanyol. En termes interanuals, el primer trimestre del 2014 presenta uns guanys del 64,8 % i en els quatre primers mesos del 2014 acumula un increment del 13,8 % (enfront del 5,5 % de l'IBEX 35).

Evolució de l'IBEX 35 i del BCN MID 50

Nota: les dades s'han reindexat a 100 el 30 de gener del 2004.

Font: Borsa de Valors de Barcelona, Bloomberg i Direcció General Política Financera, Assegurances i Tresor.

La Borsa de Barcelona augmenta el pes de la contractació de renda variable

Durant el primer trimestre del 2014 el volum de contractació de la Borsa de Barcelona (47.301,2 milions d'euros) ha estat un 3,4 % superior al del mateix trimestre de l'any 2013. Aquest increment és resultat de l'augment de l'activitat de la renda variable, especialment de la contractació d'accions (un 9,0 % superior al de l'any anterior), que ha compensat el descens del 5,6 % de la contractació d'efectes públics. Els drets contractats arran de les ampliacions de capital realitzades durant el primer trimestre del 2014 han disminuït un 43,4 %, mentre que, en sentit invers, cal destacar el bon comportament dels fons cotitzats.

El pes de la renda variable en els tres primers mesos de l'any sobre el total de la contractació de la Borsa de Barcelona és del 82,9 %, dada superior a la corresponent al primer trimestre del 2013 (79,5 %). A

finals de març la quota de la Borsa de Barcelona —inclou SIBE, MAB, fons cotitzats, (EFT) LATIBEX i *warrants*— en el conjunt estatal s'ha situat en el 23,9 %, enfront del 26,6 % del primer trimestre del 2013.

Volument efectiu de contractació de la Borsa de Valors de Barcelona

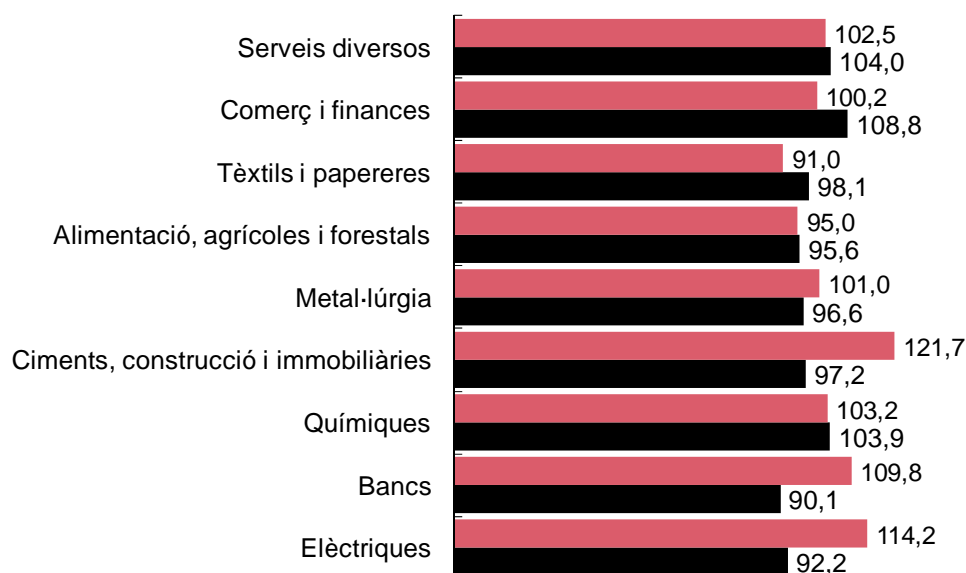
Tipus de valor	Milions d'euros el 31.3.2014	% de variació del 31.3.2013 al 31.3.2014	
Efectes públics	8.061,5		-5,6
Obligacions	29,8		-96,4
Accions	38.359,1		9,0
Fons cotitzats	157,2		450,1
Warrants	59,1		14,4
Drets	634,5		-43,4
Segon mercat	0,0		-92,2
Total	47.301,2		3,4

Font: Borsa de Valors de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

La major part dels índexs sectorials evolucionen positivament

Els diversos índexs sectorials de la Borsa de Barcelona han presentat resultats força diferents el primer trimestre del 2014, tot i que la major part han tingut una evolució favorable des de l'1 de gener del 2014. Així, la major part dels índexs han obtingut resultats positius: ciments, construcció i immobiliàries (21,7 %), elèctriques (14,2 %), bancs (9,8 %), químiques (3,2 %), serveis diversos (2,5 %), metal·lúrgia

Índexs sectorials de la Borsa de Barcelona

■ Índex el 31 de març del 2014 ■ Índex el 31 de març del 2013

Base índex any 2014: 1 de gener del 2014 = 100.

Base índex any 2013: 1 de gener del 2013 = 100.

Font: Borsa de Valors de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

(1,0 %) i comerç i finances (0,2 %). Només dos índexs sectorials han tingut un comportament negatiu: alimentació, agrícoles i forestals (-5,0 %), i tèxtil i papereres (-9,0 %). En relació amb els resultats obtinguts en el mateix període del 2013, cal destacar la millora dels valors d'elèctriques, de bancs, de metal·lúrgia i de ciments, construcció i immobiliàries.

Augmenta el deute català en mans de persones no residents

La negociació acumulada el primer trimestre del 2014 al mercat de deute públic de Catalunya suma un total de 8.057,8 milions d'euros, un 5,6 % menys que durant el mateix període de l'any anterior, al temps que el nombre d'operacions realitzades ha disminuït un 55,7 %, la qual cosa mostra l'augment unitari del volum de les operacions realitzades. Aquest mercat ha representat un 17,0 % del total negociat a la Borsa de Valors de Barcelona el primer trimestre del 2014 (el primer trimestre del 2013 va representar un 18,7 %, i el primer trimestre del 2012, un 25,1 %).

El valor nominal total admès a negociació és d'11.905,13 milions d'euros, el 50,0 % del quals correspon a persones no residents (el primer trimestre del 2013, el 39,1 %). Aquest augment proporcional d'inversors no residents es deu, principalment, a les amortitzacions de les emissions de bons de la Generalitat dirigides a inversors detallistes, vençudes l'abril i el novembre del 2013 i el 29 d'abril del 2014, que en un 99,0% estaven en mans d'inversors residents.

En aquests moments hi ha, admeses a negociació, 40 emissions de bons i obligacions i 25 de pagarés, que generen un volum de contractació mitjà diari de 127,9 milions d'euros. Les entitats

Mercat del deute públic de Catalunya a la Borsa de Valors de Barcelona

(de l'1 de gener al 31 de març del 2014)

Tipus d'operació ordenada	Nombre d'operacions		Milions d'euros el 31.3.2014	Volum contractat	
	31.3.2014	% de variació del 31.3.2013 al 31.3.2014		% de distribució	% de variació del 31.3.2013 al 31.3.2014
Compravenda simple al comptat	445	-74,0	318,9	4,0	-47,3
Compravenda a termini	0	-	0,0	0,0	-
Doble pacte de recompra a un dia	124	0,0	5.687,0	70,6	-5,6
Doble pacte de recompra a més d'un dia	0	-	0,0	0,0	-
Simultànies al comptat	251	1,2	807,1	10,0	-19,7
Simultànies a termini	3	-	22,5	0,3	-
Altres operacions	196	-8,8	1.222,3	15,2	35,4
Total	1.019	-55,7	8.057,8	100,0	-5,6

Font: Borsa de Valors de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

financeres creadores de mercat han ordenat el 93,8 % de les operacions (el 87,6 % durant el primer trimestre del 2013) en resposta al compromís assumit de dotar de liquiditat el mercat.

7.

El sector públic

El primer trimestre de l'any els ingressos del sector públic administratiu de la Generalitat baixen un 5 %

Els pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2014 es van aprovar mitjançant la Llei 1/2014, de 27 de gener. El retard en què van entrar en vigor (el 30 de gener) va fer necessari tramitar el Decret 269/2013, de 23 de desembre, que establia els criteris d'aplicació de la pròrroga dels darrers pressupostos de la Generalitat aprovats (els de l'any 2012). L'elaboració dels pressupostos per al 2014 s'inscriu en un objectiu de dèficit en termes del sistema europeu de comptes (SEC) equivalent a l'1 % del PIB.

Seguint la línia de presentació de dades iniciada en el darrer número de *Nota de Conjuntura Econòmica*, en aquest apartat s'analitzen les dades consolidades de l'execució pressupostària del conjunt del sector públic administratiu de la Generalitat, que inclou l'Administració general, l'Institut Català de la Salut, l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials, el CatSalut i 19 entitats autònomes administratives (el pressupost més elevat de les quals correspon al Servei d'Ocupació de Catalunya). D'altra banda, la informació que es presenta a continuació exclou els ingressos i les despeses que només figuren en els comptes de la Generalitat perquè aquesta institució n'exerceix la funció pagadora; concretament, els fluxos que no es tenen en compte són les transferències de l'Administració central que la Generalitat transfereix íntegrament als ajuntaments, així com els fons europeu de garantia agrícola, que la Generalitat ingressa i destina als agricultors beneficiaris.

A finals del primer trimestre del 2014 els comptes del conjunt del sector públic administratiu de la Generalitat mostren una liquidació d'ingressos no financers de 4.696 milions d'euros, que són un 5 % inferiors als que es van liquidar el mateix mes de l'exercici anterior. En total, s'han liquidat un 22,6 % de les previsions pressupostàries

Les operacions corrents, que representen la major part dels ingressos no financers, es redueixen un 4,4%, mentre que els ingressos de capital es redueixen un 35,2%.

Els impostos directes disminueixen un 9,4 % i mostren un grau d'execució del 24 %. El primer trimestre del 2014 les bestretes mensuals del tram autonòmic de l'IRPF que estableix el Ministeri d'Hisenda a compte del model de finançament són un 4,1 % inferiors a les del mateix període de l'any passat. Els ingressos corresponents a l'impost sobre successions i donacions, que ja suposen el 32,7 % de les previsions del pressupost anual, s'han reduït un 19,3 %. La resta d'impostos mostra una caiguda important, perquè, arran de l'amnistia fiscal del 2012, el 2013 es van registrar liquidacions extemporànies de l'impost sobre el patrimoni. D'altra banda, cal tenir en compte que la major part d'aquest impost s'ingressa durant el segon semestre.

Els impostos indirectes presenten una disminució d'un 1,6 % i un grau d'execució d'un 24,7 %. L'IVA creix un 1,4 %, i els impostos especials, 1,3%, gràcies a les bestretes estimades pel Ministeri d'Hisenda que aquest organisme trameta mensualment. Destaca l'estabilització de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, vinculat a les transaccions immobiliàries, que pràcticament se situen al mateix nivell que l'any passat, amb una execució del 27,4 % de les previsions inicials. La recaptació per actes jurídics documentats modera la caiguda dels mesos anteriors, amb una disminució del 16,8%, que es compensa amb un creixement d'un 15,5 % de l'impost sobre transmissions patrimonials. La comparació del tram autonòmic de l'impost especial sobre hidrocarburs no és homogènia, perquè el primer trimestre del 2013 va incloure uns ingressos liquidats corresponents al tram estatal que ara formen part de les bestretes per impostos especials. L'impost sobre determinats mitjans de transport creix, però presenta un baix grau d'execució de les previsions inicials (13,5%).

Estat d'execució del pressupost d'ingressos del sector públic administratiu a 31 de març del 2014 (milions d'euros)

	Previsions inicials	Drets liquidats (DL)	Ingressos recaptats (DL 2013/2012)	% de variació
Impostos directes	7.697	1.849		-9,4
Impostos indirectes	8.703	2.149		-1,6
Taxes i altres ingressos	643	189		11,1
Transferències corrents	1.399	438		-3,7
Ingressos patrimonials	1.456	16		115,1
Alienació d'inversions	864	38		89,1
Transferències de capital	17	17		-73,4
Operacions corrents	19.897	4.641		-4,4
Operacions de capital	881	55		-35,2
Ingressos no financers	20.778	4.696		-5,0

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Al seu torn, el capítol de taxes i altres ingressos mostra un creixement de l'11,1%, per una regularització en la comptabilització dels ingressos procedents del copagament de la prestació de serveis de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (ICASS).

Les transferències corrents són inferiors a les del 2013 i a les previsions totals de l'any (un 3,7 % i un 31,3 %, respectivament). Pel que fa a les transferències del model de finançament, que estableix el Ministeri d'Hisenda al principi de l'exercici, les bestretes del fons de suficiència presenten una disminució del 22,8 %, mentre que les del fons de garantia de serveis públics fonamentals, que té signe negatiu, són un 4,2 % superiors a les de l'any anterior, cosa que empitjora lleugerament els recursos disponibles de la Generalitat. La resta de transferències corrents creix un 7,5 %, a causa de l'avançament de recursos de l'Estat a compte de la liquidació del model de finançament. Si no es tenen en compte aquests avançaments, l'evolució és negativa, principalment, perquè cauen les transferències finalistes de l'Estat procedents de beques, atès que el 2013 es van ingressar, per aquest concepte, uns imports pendents de l'exercici anterior.

Els ingressos patrimonials presenten un baix grau d'execució, ja que encara no s'han efectuat les operacions incloses en les previsions inicials. També cal esmentar que el 2014 s'han fet efectius 37,6 milions d'euros del capítol d'alienació d'inversions reals, que bàsicament corresponen als ingressos per vendes d'edificis que van tenir lloc en l'exercici anterior.

Durant l'execució pressupostària del primer trimestre s'ha modificat el pressupost inicial en 256 milions d'euros, per la incorporació de romanents d'exercicis anteriors (la major part vinculats a ingressos finalistes) i per la generació de crèdit, principalment més ingressos finalistes de l'exercici anterior, que van arribar a finals del 2013. Es preveu que aquestes modificacions de crèdit al final de l'exercici quedaran compensades amb una execució inferior del crèdit inicial i que, per tant, no afectaran el compliment de l'objectiu de dèficit.

Les despeses augmenten, a causa del calendari d'execució i dels interessos del deute

Fins al març del 2014 les despeses no financeres del sector públic administratiu pugen a 5.926 milions d'euros (un 22 % més que durant el mateix període de l'exercici anterior). Com s'explica a continuació, bàsicament aquesta evolució respon a un increment d'interessos del deute, un increment del ritme d'execució de les transferències a entitats del sector públic i la comptabilització de despesa desplaçada de l'exercici 2013 i que no computa a l'efecte de dèficit del 2014 perquè es tracta d'obligacions d'exercicis anteriors.

Les obligacions reconegudes per despeses corrents durant el primer trimestre del 2014 són un 20,5 % superiors a les del mateix període del 2013. Pel que fa als capítols, remuneracions del personal es manté pràcticament com el 2013.

Les despeses en béns i serveis són un 28 % superiors a les del 2013. Aquest increment respon a l'increment del volum de despesa desplaçada en concerts sanitaris i l'acceleració del ritme de comptabilització en el pressupost. Si no es tenen en compte les despeses del CatSalut i l'ICS afectades per la comptabilització de despesa desplaçada ni la despesa del capítol 2 de l'ICASS afectada per l'increment del nombre d'entitats concertades (que distorsiona la interpretació de les dades, perquè abans es finançava amb transferències corrents del capítol 4), la variació de les despeses del capítol 2 és d'un -15 %. Els interessos i les despeses de formalització del deute augmenten un 132 % interanual, en gran part perquè durant el mes de febrer s'ha incrementat el pagament anual dels interessos del fons de liquiditat autonòmica (FLA), mentre que l'any 2012 es va concentrar a l'octubre. Les transferències corrents se situen un 17,7 % per sobre de les del 2013. Ara bé, si se n'exclou la despesa farmacèutica que està afectada per la comptabilització de despesa desplaçada, les transferències corrents disminueixen un 13 %.

Estat d'execució del pressupost de despeses del sector públic administratiu a 31 de març del 2014 (milions d'euros)

	Crèdits inicials	Crèdits definitius	Obligacions reconegudes (OR)	% de variació (OR 2014/2013)
Remuneracions del personal	6.599	6.584	1.527	0,0
Compra de béns corrents i serveis	7.002	7.009	1.961	28,0
Interessos	2.077	2.057	503	132,4
Transferències corrents	5.995	6.233	1.775	17,7
Fons de contingència	45	40	0	--
Inversions reals	508	522	96	139,6
Transferències de capital	511	548	63	166,6
Operacions corrents	21.718	21.922	5.767	20,5
Operacions de capital	1.020	1.070	159	149,7
Despeses no financeres	22.738	22.991	5.926	22,2

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

En comparació amb l'any 2013, les despeses de capital augmenten un 150 %, i les inversions reals, un 140 %, principalment perquè el Departaments d'Ensenyament, el Departament de Territori i Sostenibilitat i el CatSalut han accelerat el ritme d'execució de les aportacions a Infraestructures de Catalunya. Les transferències de

capital s'incrementen un 167 %, perquè les transferències a entitats del sector públic, com ara l'Institut Català de Finances, i l'execució del Pla únic d'obres i serveis de Catalunya (PUOSC) augmenten el ritme d'execució.

La major part dels impostos de la Generalitat disminueixen el primer trimestre del 2014

Segons el criteri de caixa, la recaptació acumulada dels impostos que ha gestionat la Generalitat entre gener i març del 2014 és un 21,7 % inferior a la que va gestionar el primer trimestre de l'exercici anterior. La caiguda més intensa la registra l'impost sobre el patrimoni, perquè el 2013 es van rebre uns ingressos extraordinaris, derivats de l'amnistia fiscal de l'any 2012. La major part d'aquest impost es recapta durant el segon semestre de l'any.

Recaptació tributària de la Generalitat

(Gener-març del 2014)

	Milions d'euros	Milions d'euros	% de variació 2014/2013
Impost sobre successions i donacions	76	-16	-17,1
Impost sobre el patrimoni	8	-91	-92,1
Impost sobre transmissions patrimonials	205	19	10,5
Impost sobre actes jurídics documentats	70	-16	-18,1
Taxa sobre el joc	47	-8	-14,2
Impost especial sobre determinats mitjans de transport	13	0	0,7
Tipus autonòmic de l'impost especial sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs	59	-25	-29,9
Impost sobre grans establiments comercials	1	-2	-64,9
Impost sobre estades en establiments turístics	7	4	--
Altres	6	-2	-29,1
Total	492	-136	-21,7

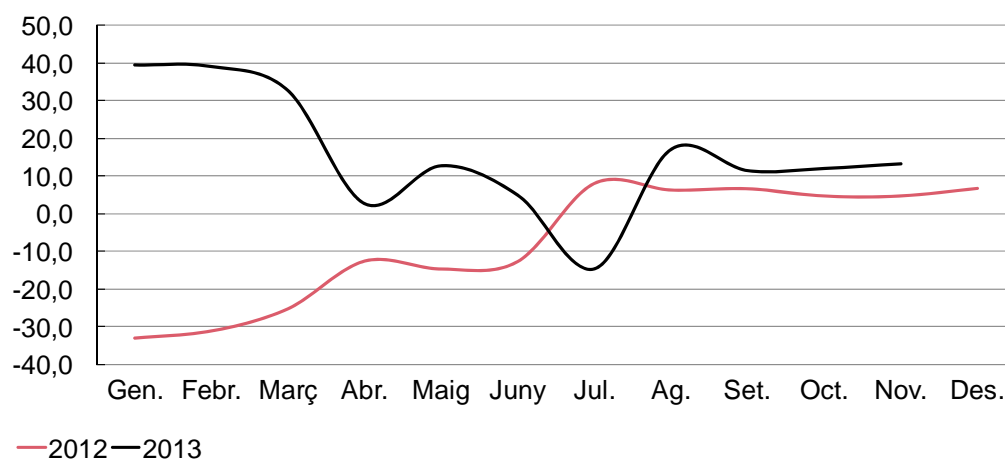
Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

L'impost sobre transmissions patrimonials té una evolució positiva, creix un 10,5%, com a conseqüència de l'augment del nombre d'operacions de transmissió d'immobles subjectes a aquest impost i de l'increment del seu valor. En canvi, l'impost sobre actes jurídics documentats ha continuat decreixent (un 18,1 %). D'altra banda, augmenta la recaptació corresponent a l'impost sobre estades en establiments turístics i es manté estable la de l'impost sobre determinats mitjans de transport.

En la resta de figures tributàries disminueix la recaptació. L'impost sobre successions i donacions es redueix un 17,1 % i el tipus autonòmic de l'impost sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs, un 29,9 %. Cal recordar que, com s'ha explicat anteriorment, l'evolució d'aquest impost no és homogènia, perquè les dades del 2013 inclouen una part de l'antic impost sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs, que queda integrada en l'impost especial sobre hidrocarburs, que gestiona l'Agència Estatal d'Administració Tributària. Al seu torn, la taxa sobre el joc continua decreixent, amb una disminució del 14,2 %, inferior a la del 2013.

Recaptació aplicada de la Generalitat de Catalunya

(taxes de variació interanual sobre xifres acumulades)

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

La recaptació de l'Estat creix, per l'efecte de les devolucions

El primer trimestre del 2014 la recaptació de l'Estat a Catalunya s'ha incrementat un 10,3 % interanual. La recaptació també ha crescut en el conjunt de comunitats autònomes (un 6,8 %), tot i que menys que a Catalunya. Aquest augment és degut, en part, a les diferències entre el calendari de devolucions actual i el de l'any 2013, com també al canvi en la manera de comptabilitzar les retencions sobre interessos del deute públic, que afecta l'homogeneïtat de les dades. Sense tenir en compte aquests efectes, la recaptació total homogènia hauria crescut un 4,7 % en el conjunt de comunitats.

A Catalunya, l'IRPF, que concentra el 51,9 % de la recaptació, creix un 7,3 %, taxa semblant a la mitjana del conjunt de comunitats autònomes. La major part d'aquest creixement de la recaptació es deu a les diferències que presenta el calendari de devolucions, però també hi ha contribuït l'augment de les rendes del treball consegüent a la millora de l'ocupació. Cal tenir en compte, així mateix, que aquest impost ha rebut l'impacte positiu de diverses mesures: el canvi en la gestió dels ajornaments i el gravamen sobre premis de loteries.

L'IVA, que suposa el 44,3 % de la recaptació total de l'Estat a Catalunya, el primer trimestre del 2014 s'ha incrementat un 13,4 % (percentatge similar al del conjunt de comunitats). També en aquest cas, les devolucions expliquen aquesta expansió; així, sense tenir en compte la diferència que comporta el calendari de devolucions, el creixement total seria del 3,9 %. La recaptació homogènia recull la millora de la despesa subjecta a aquest impost el darrer trimestre del 2014, però la baixada de preus dels primers mesos de l'any l'afecta negativament.

Recaptació tributària de l'Administració central a Catalunya¹

(Gener-març del 2014)

	Milions d'euros	% de Catalunya sobre el total de les comunitats autònomes	% de variació 2013/2012	
			Catalunya	Total de les comunitats autònomes ²
IRPF	4.214	21,6	7,3	7,5
Impost sobre societats	-481	12,7	13,0	74,6
IVA	3.597	22,8	13,4	13,2
Impostos especials	353	7,4	1,3	10,6
Impost sobre el tràfic exterior ³	145	41,3	13,6	7,6
Altres ingressos tributaris	297	21,0	37,3	31,5
Recaptació tributària	8.124	21,4	10,3	6,8

¹Inclou la part que conforma el conjunt d'impostos cedits a les comunitats autònomes de règim comú i a les corporacions locals.

²Inclou la recaptació efectuada per les delegacions de l'AEAT; no l'efectuada per les diputacions forals de la Comunitat Autònoma del País Basc ni de la Comunitat Foral de Navarra.

Font: Informe mensual de recaptació tributària (AEAT).

Els impostos especials presenten un creixement de l'1,3 % a Catalunya i del 10,6 % en total. Cal tenir en compte que la composició dels diversos impostos especials difereix força entre comunitats autònomes.

L'impost sobre hidrocarburs encara rep l'impacte positiu dels canvis normatius i de gestió, com ara la inclusió de l'antic tram estatal de l'impost sobre vendes minoristes d'hidrocarburs. També s'incrementa la recaptació de l'impost sobre el tabac, com a conseqüència de les diferències que hi ha en el preu del consum entre els dos exercicis que es comparen. En canvi, l'impost sobre l'electricitat disminueix, a causa de la reducció del consum i del preu.

Pel que fa a l'impost sobre societats, cal tenir en compte que les dades del primer trimestre de l'any no són representatives. Per acabar, en el total de comunitats autònomes, els altres ingressos tributaris inclouen 403 milions d'euros, que es deriven de la nova fiscalitat ambiental. La Llei 15/2012, de 27 de desembre, de mesures fiscals per a la sostenibilitat energètica, va crear noves figures impositives i va modificar els impostos especials sobre el carbó i els hidrocarburs.

8.

Recull d'indicadors

Producte interior brut

(% de variació interanual)

	Dades anuals			Dades trimestrals			
	2011	2012	2013	2013-II	2013-III	2013-IV	2014-I
Catalunya							
PIB	-0,2	-1,3	-0,5	-0,9	-0,4	0,4	0,8 (A)
Demanda interior ¹	-3,1	-3,2	-2,7	2,1	2,2	1,2	-
Demanda externa ¹	2,9	1,9	2,2	-3,0	-2,6	-0,8	-
Espanya							
PIB	0,1	-1,6	-1,2	-1,6	-1,1	-0,2	0,6 (A)
Demanda interior ¹	-2,1	-4,1	-2,7	-3,6	-2,1	-0,6	-
Demanda externa ¹	2,1	2,5	1,5	2,0	1,0	0,4	-
Zona euro							
PIB	1,6	-0,7	-0,5	-0,6	-0,3	0,5	-
Demanda interior ¹	0,7	-2,2	-1,0	-1,3	-0,4	0,1	-
Demanda externa ¹	0,9	1,5	0,5	0,7	0,1	0,4	-
Internacional							
PIB UE-28	1,7	-0,4	0,1	-0,1	0,2	1,0	-
PIB UE-15	1,5	-0,5	0,0	-0,1	0,1	0,9	-
PIB EUA	1,8	2,8	1,9	1,6	2,0	2,6	2,3 (A)
PIB Japó	-0,5	1,4	1,5	1,3	2,4	2,5	-

A= Avanç.

¹Contribució al creixement.

Font: Direcció General de Política i Promoció Econòmica, Eurostat, INE, Idescat i BEA.

Altres indicadors internacionals

(% de variació interanual, llevat dels casos indicats amb un asterisc)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2011	2012	2013	2013-II	2013-III	2013-IV	2014-I	12-2013	1-2014	2-2014	3-2014
Tipus de canvi \$/euro (nivell)*	1,39	1,29	1,33	1,31	1,32	1,36	1,37	1,37	1,36	1,37	1,38
Preu del petroli (\$ EUA / barril)	40,5	0,2	-2,5	-5,3	1,5	-1,1	-3,9	0,4	-4,0	-6,3	-1,2

Font: Banc d'Espanya.

Activitat i demanda

(% de variació interanual)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2011	2012	2013	2013-II	2013-III	2013-IV	2014-I	12-2013	1-2014	2-2014	3-2014
Catalunya											
Índex de producció industrial ¹	-1,0	-4,7	0,8	0,3	1,4	2,2	-	3,0	2,4	3,4	-
Consum de ciment	-21,2	-30,3	-20,4	-20,0	-13,1	-16,8	-13,6	-11,1	-22,2	-23,3	9,8
Xifra negoci activitats de serveis	-0,6	-5,3	-2,1	-2,2	-0,1	2,2	-	1,9	0,9	3,5	-
Vendes de comerç al detall ²	-5,7	-6,6	-3,8	-5,5	-0,2	0,9	1,7	0,9	2,7	1,6	0,6
Importacions de béns de capital	-8,9	-4,8	-3,7	-7,6	4,1	8,3	-	3,2	28,7	-	-
Espanya											
Índex de producció industrial ¹	-2,0	-6,4	-1,8	-2,5	-0,6	1,0	-	2,3	1,3	3,1	-
Consum de ciment	-16,4	-33,5	-19,3	-19,5	-16,8	-9,4	-2,3	-6,9	-13,6	-9,9	18,8
Xifra negoci activitats de serveis	-1,4	-6,0	-2,1	-2,0	0,0	1,1	-	1,3	1,1	1,5	-
Vendes de comerç al detall ²	-5,6	-6,8	-3,9	-4,9	-1,4	0,8	0,1	0,2	0,1	-0,2	0,5
Importacions de béns de capital	-5,4	-10,3	4,6	1,1	8,6	14,9	-	19,1	9,6	-	-

¹Sèrie original corregida d'efectes de calendari.

²En valors constants. Exclou estacions de servei.

Font: INE, Idescat i Agència Estatal d'Administració Tributària.

Comerç exterior

(% de variació interanual)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2011	2012	2013	2013-I	2013-II	2013-III	2013-IV	12-2013	1-2014	2-2014	3-2014
Catalunya											
Exportacions de béns	12,5	7,1	0,1	3,4	4,1	-4,0	-	-6,6	4,1	0,4	-
Importacions de béns	6,9	-2,7	-3,2	-2,8	-1,4	3,2	-	5,2	0,6	13,8	-
Espanya											
Exportacions de béns	15,2	5,1	5,2	11,9	4,4	0,8	-	2,9	3,1	4,9	-
Importacions de béns	9,6	-2,0	-1,3	0,6	-0,6	2,0	-	5,6	-0,6	6,9	-

Font: Idescat i Agència Estatal d'Administració Tributària.

Mercat de treball

(% de variació interanual, llevat dels casos indicats amb un asterisc)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2011	2012	2013	2013-II	2013-III	2013-IV	2014-I	12-2013	1-2014	2-2014	3-2014
Catalunya											
Actius	0,5	-1,4	-1,3	-1,6	-0,8	-1,3	-2,1	-	-	-	-
Ocupats	-1,3	-5,5	-2,0	-3,9	-0,9	1,2	0,9	-	-	-	-
Aturats	9,1	15,9	1,4	6,7	-0,4	-9,3	-11,5	-	-	-	-
Taxa d'ocupació (16-64 anys)*	63,9	60,9	60,7	59,9	61,6	61,7	61,3	-	-	-	-
Taxa d'atur*	19,2	22,5	23,1	23,6	22,6	21,9	22,1	-	-	-	-
Afiliats a la Seguretat Social											
Atur registrat	-1,7	-3,2	-2,7	-3,3	-2,5	-0,9	0,2	-0,4	-0,1	0,3	0,5
	4,7	6,0	0,5	1,8	-1,5	-2,5	-5,2	-3,4	-4,2	-5,4	-6,0
Espanya											
Actius	0,3	0,0	-1,1	-1,2	-1,4	-1,2	-1,8	-	-	-	-
Ocupats	-1,6	-4,3	-2,8	-3,4	-2,5	-1,2	-0,5	-	-	-	-
Aturats	8,0	15,9	4,1	5,5	2,0	-1,4	-5,5	-	-	-	-
Taxa d'ocupació (16-64 anys)*	58,8	56,5	55,6	55,5	56,0	55,9	55,4	-	-	-	-
Taxa d'atur*	21,4	24,8	26,1	26,1	25,6	25,7	25,9	-	-	-	-
Afiliats a la Seguretat Social											
Atur registrat	-1,5	-3,4	-3,1	-3,7	-3,1	-1,0	0,4	-0,5	0,1	0,5	0,6
	4,8	10,9	2,6	4,1	1,5	-1,8	-4,2	-3,0	-3,3	-4,5	-4,8
Zona euro											
Ocupació	0,3	-0,6	-0,8	-1,0	-0,9	-0,5	-	-	-	-	-
Taxa d'ocupació (15-64 anys)*	64,3	63,8	63,5	63,6	63,8	63,7	-	-	-	-	-
Taxa d'atur *	10,1	11,3	12,0	11,9	11,6	11,9	12,3	-	-	-	-

Font: INE, Idescat, Departament d'Empresa i Ocupació, Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social i Eurostat.

Preus i salaris

(% de variació interanual)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2011	2012	2013	2013-II	2013-III	2013-IV	2014-I	12-2013	1-2014	2-2014	3-2014
Catalunya											
Índex de preus de consum	3,3	2,9	1,7	2,2	1,4	0,1	0,2	0,2	0,3	0,2	0,1
% de variació interanual desembre	2,5	3,6	0,2	-	-	-	-	-	-	-	-
Inflació subjacent	1,8	2,1	1,9	2,7	1,7	0,3	0,4	0,3	0,4	0,5	0,4
Índex de preus industrials	6,5	3,3	0,7	0,5	0,7	-0,1	-1,7	0,3	-1,6	-2,2	-1,2
Salaris pactats en convenis ¹	2,79	2,03	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cost laboral total ²	1,2	-0,3	-0,2	0,6	0,0	-0,4	-	-	-	-	-
Espanya											
Índex de preus de consum	3,2	2,4	1,4	1,7	1,2	0,1	0,0	0,3	0,2	0,0	-0,1
% de variació interanual desembre	2,4	2,9	0,3	-	-	-	-	-	-	-	-
Inflació subjacent	1,7	1,6	1,4	1,9	1,3	0,3	0,1	0,2	0,2	0,1	0,0
Índex de preus harmonitzat	3,1	2,4	1,5	1,8	1,3	0,2	0,0	0,3	0,3	0,1	-0,2
Índex de preus industrials	6,9	3,8	0,6	0,4	0,4	0,0	-2,0	0,6	-1,92	-2,89	-1,21
Salaris pactats en convenis ¹	1,98	1,02	0,57	0,65	0,56	0,57	-	0,57	0,60	0,60	0,55
Cost laboral total ²	1,2	-0,6	0,2	-0,3	0,2	2,1	-	-	-	-	-
Zona euro											
Índex de preus harmonitzat	2,7	2,5	1,4	1,4	1,3	0,8	0,7	0,8	0,8	0,7	0,5
% de variació interanual desembre	2,7	2,2	0,8	-	-	-	-	-	-	-	-
Inflació subjacent	1,7	1,8	1,3	1,2	1,3	1,0	1,0	0,9	1,0	1,1	0,9
Índex de preus industrials	5,7	2,8	-0,2	-0,1	-0,6	-1,1	-	-0,8	-1,3	-1,7	-

¹Fins al final del període: les dades anuals inclouen les revisions pactades.

²Cost per treballador i mes.

Font: INE, Idescat, Departament d'Empresa i Ocupació, Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, i Eurostat.

Requadre 1. Les magnituds de transport dels ports i aeroports de Catalunya

En aquest requadre es fa una breu anàlisi descriptiva de les principals magnituds i tendències de dos grans sistemes de mobilitat de Catalunya: les infraestructures portuàries i aeroportuàries. Aquestes infraestructures, juntament amb la xarxa viària i ferroviària, vertebrèn el territori. Són peces fonamentals per a la creació de valor en l'economia catalana, ja que faciliten els intercanvis comercials d'exportacions i importacions (motors econòmics importants en els darrers anys) i són un factor clau per al turisme. A més, el desenvolupament i l'optimització de la xarxa d'infraestructures són elements fonamentals per al sector de la logística, que té un pes destacat en l'economia catalana. Per això, els moviments de passatgers i mercaderies en aquests modes de transport reflecteixen també la marxa de l'economia catalana.

Infraestructures aeroportuàries

Catalunya té quatre aeroports d'abast internacional. L'Aeroport de Barcelona - el Prat concentra la major part del trànsit i assoleix 172 destinacions, així com diverses connexions amb Amèrica, Àsia i l'Orient Mitjà. S'espera que el nombre de connexions intercontinentals s'incrementi amb el temps, gràcies a l'atractiu de la ciutat de Barcelona i a la construcció de la terminal 1. Els aeroports de Barcelona, Reus i Girona estan gestionats centralitzadament per Aena, organisme dependent del Ministeri de Foment, mentre que l'aeroport de Lleida està gestionat per Aeroports de Catalunya, que depèn de la Generalitat. Val a dir que el sistema centralitzat d'aeroports respon a un model que no és gens comú dins del marc de la OCDE, atès que en aquest entorn els aeroports tenen una gestió autònoma clarament majoritària: només Romania té un model com l'espanyol.

Les dades de trànsit de passatgers i mercaderies de l'any 2013 mostren una evolució favorable en el conjunt de Catalunya. En trànsit de viatgers, l'Aeroport de Barcelona ha assolit un màxim històric, però les dades dels aeroports de Girona i Reus cauen des dels anys 2009 i 2010, respectivament, com a conseqüència de l'encariment de les taxes i del desplaçament de les companyies de baix cost cap a l'Aeroport de Barcelona. No obstant això, durant el 2013 aquesta tendència s'ha

revertit a Reus, on el trànsit s'ha incrementat un 4,1 %. De tota manera, aquests dos aeroports continuen presentant valors absoluts de trànsit considerables i aporten dinamisme econòmic a les seves àrees d'influència, principalment pel que fa al turisme. En el cas de l'Aeroport Alguaire-Lleida, tot i que el trànsit és inferior, s'està fent un esforç per atreure-hi trànsit nou. Pel que fa a les mercaderies, Girona i Reus, presenten xifres força baixes de trànsit.

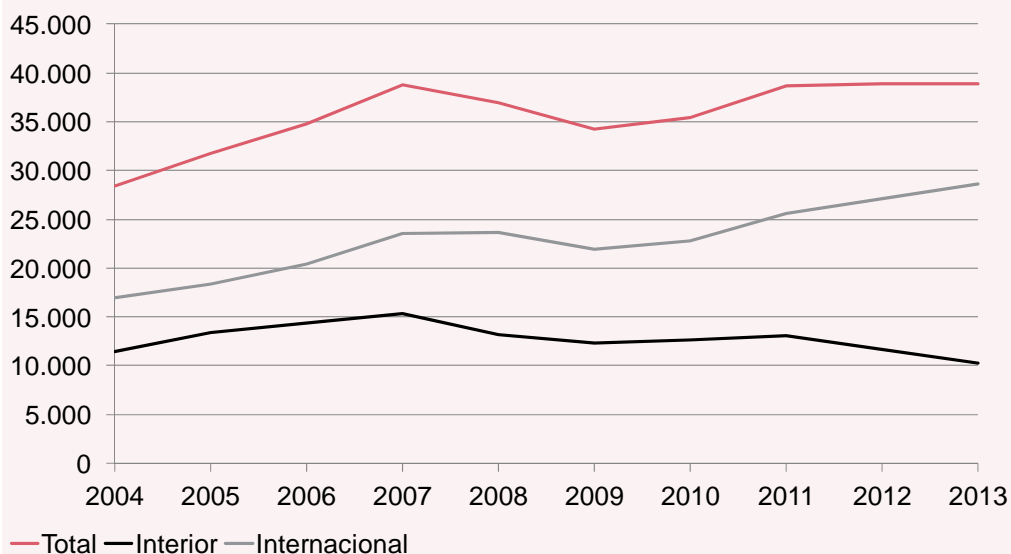
La dinàmica de Catalunya és força millor que la del conjunt de l'Estat, que presenta dades negatives tant de passatgers com de mercaderies, en part per l'atonía de l'economia i pel desenvolupament de la xarxa de ferrocarril d'alta velocitat, que ha restat demanda de passatgers a les línies aèries. A més, el turisme estranger està experimentant un fort creixement a Catalunya, superior al del conjunt de l'Estat.

Moviment de passatgers i mercaderies (2013)

	Milers de passatgers	% de variació 2013/2012	Tones de mercaderies	% de variació 2013/2012
Barcelona	35.175	0,2	97.629	3,4
Girona	2.721	-3,5	46	-65,8
Reus	960	4,1	0	-99,6
Lleida	29	-11,5	-	-
Catalunya	38.885	0,1	97.675	3,2
Espanya	186.438	-3,5	609.501	-2,6

Font: Ministeri de Foment.

Moviment de passatgers dels aeroports catalans (milers de persones)

Font: Ministeri de Foment.

Si s'analitza el trànsit de passatgers dels aeroports de Catalunya segons la destinació del vol, internacional o cap a la resta de l'Estat espanyol, s'observa que el primer cas aporta creixement al total (constitueix un 73,5 % del total), mentre que el segon cau més d'un 10 % en els darrers dos anys.

L'Aeroport de Barcelona es pot considerar un cas d'èxit i, molt probablement, amb una gestió descentralitzada encara podria millorar les xifres. En els darrers tres mesos ha presentat creixements interanuals superiors al 5 %. La tendència actual fa pensar que el 2014 se superarà el rècord de passatgers que es va assolir el 2013.

Moviment de passatgers de l'Aeroport de Barcelona - el Prat

(% de variació interanual)

Font: Ministeri de Foment.

Moviment de passatgers dels aeroports europeus (2013)

	Passatgers de vols directes (milers de persones)	Passatgers de vols de connexió (milers de persones)	Total de passatgers (milers de persones)	Passatgers de vols deconnexió (%)
Londres-LHR	52,7	19,6	72,3	27,1
París-CDG	42,3	19,7	62,1	31,8
Londres-LGW	34,5	1,0	35,5	2,8
Barcelona	34,0	1,2	35,2	3,4
Istanbul	30,8	20,5	51,3	39,9
Amsterdam	30,7	21,9	52,6	41,6
Frankfurt	28,0	30,0	58,0	51,7
Madrid	28,0	11,8	39,7	29,6
Moscú-DME	27,4	3,4	30,8	10,9
París-ORY	26,9	1,4	28,3	4,8

Font: Airline network news and analysis i Cambra de Comerç de Barcelona.

Pel que fa a volum de passatgers de vols directes, és a dir, sense tenir en compte els vols de connexió, l'Aeroport de Barcelona és el quart d'Europa i supera el de Barajas en més de 6 milions de passatgers. Tanmateix, quan ens referim al trànsit total de passatgers, l'Aeroport de Barcelona reula fins a la desena posició europea, atès que la seva oferta de vols de connexió es molt baixa (només el 3,4 % del total).

Infraestructures portuàries

Catalunya disposa de dos grans ports, el de Barcelona i el de Tarragona, que canalitzen la major part del comerç exterior del país. Es tracta de dues infraestructures estratègiques que, combinades amb el teixit logístic, tenen un gran potencial de creació de valor afegit. Barcelona també destaca com a port de passatgers i creuers. D'altra banda, a més dels Ports de Barcelona i Tarragona, Catalunya té, al llarg de la costa, una xarxa de ports pesquers, esportius i comercials, que dirigeix, planifica i gestiona la Generalitat.

Els ports de Barcelona i Tarragona formen part del sistema portuari estatal, coordinat i controlat per l'organisme públic de Ports de l'Estat, que depèn del Ministeri de Foment. Tot i que les autoritats portuàries tenen una gestió autònoma dels serveis, les decisions relatives a inversions, tarifes i principals actuacions de cada autoritat les ha de ratificar Ports de l'Estat. El sistema de duanes també respon a una estructura centralitzada, força diferent de la dels grans ports del nord d'Europa.

Moviment de passatgers i mercaderies dels ports catalans(2013)

	Mercaderies (pes)		Mercaderies (contenidors)		Passatgers	
	Milers de tones	% de variació 2013/2012	Milers de contenidors	% de variació 2013/2012	Milers de persones	% de variació 2013/2012
Barcelona	41.377	0,0	1.719	-1,8	3.628	6,0
Tarragona	27.891	-15,7	148	-21,9	1	-
Catalunya	69.268	-7,0	97.675	-3,7	3.630	6,0
Espanya	445.360	-3,4	13.892	-1,3	28.733	7,1

Font: Ministeri de Foment.

Durant l'any 2013 el Port de Barcelona ha mantingut estable el volum de trànsit de mercaderies, tot i que el nombre de contenidors ha disminuït un 1,8 %. Les xifres del de Tarragona són més negatives, atès que han disminuït tant en el cas del volum de mercaderies com en el del nombre de contenidors.

Pel que fa al volum de contenidors, encara que habitualment s'utilitzen les dades del nombre d'unitats transportades per comparar la

magnitud dels grans ports, convindria ampliar aquesta anàlisi. Així, es pot donar el cas que un port només sigui un punt de trànsit intermedi entre dues destinacions i pot ser que els contenidors estiguin buits o que el valor de les mercaderies sigui molt diferent. Un indicador més ajustat a l'impacte del moviment de contenidors en l'economia és el de contenidors plens que no constitueixen trànsit intermedi. D'aquesta manera, podem vincular l'activitat d'un port amb l'activitat econòmica de l'entorn immediat amb què interacciona. En el cas del Port de Barcelona, el tràfic de contenidors plens ha crescut un 9,7 % el 2013, taxa força millor que la que experimenta el nombre total de contenidors (-1,8 %).

D'altra banda, el Port Barcelona és líder en trànsit de creuers i s'ha consolidat com a primer port de creuers del Mediterrani i cinquè port mundial. L'impacte sobre l'economia de la ciutat de Barcelona és molt elevat.

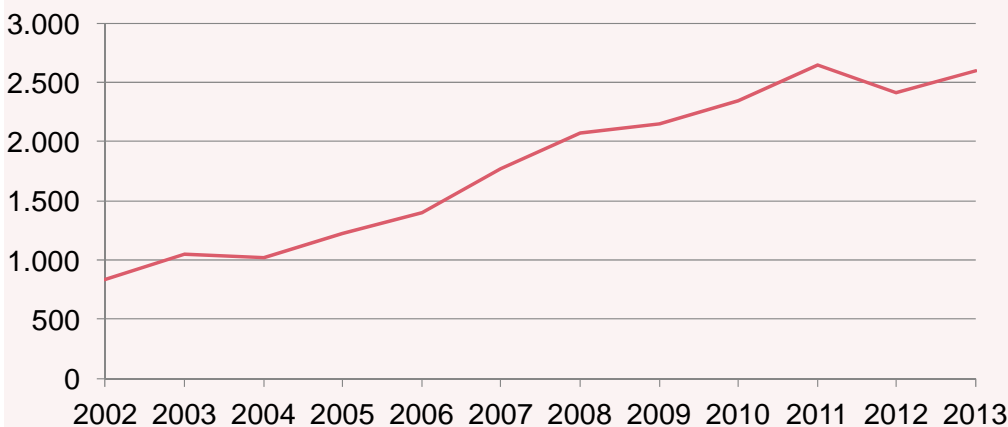
Moviment de passatgers dels principals ports de creuers (2012)

	Milers de persones	Regió
Miami	3.774	Carib
Port Cañaveral	3.761	Carib
Port Everglades	3.690	Carib
Cozumel	2.700	Carib
Barcelona	2.409	Europa
Roma (Chivitavecchia)	2.400	Europa
St. Thomas	1.900	Carib
Venècia	1.800	Europa
San Juan	1.800	Carib
Illa de Sant Martí	1.700	Carib

Font: *Cruise Industry News*.

Passatgers de creuers al Port de Barcelona

(milers de persones)

Font: Port de Barcelona.

En el darrers anys, la indústria creuerística s'ha desenvolupat molt ràpidament i diverses companyies privades han apostat fortament per Barcelona, amb inversions per a l'ampliació de les terminals de creuers. El volum actual de passatgers de creuers és més del triple del que es va registrar el 2002. El rècord de creueristes, 2,6 milions, es va assolir el 2011 i, després d'un retrocés el 2012, el 2013 se n'ha produït un nou increment, del 7,9 %, que apropa el volum de passatges al del 2011.

Requadre 2. Liquidació dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2013

La Generalitat de Catalunya va continuar reduint el seu dèficit durant el 2013

El 2013 el dèficit del sector públic de la Generalitat en termes de compliment de l'objectiu d'estabilitat pressupostària va ser de 3.769 milions d'euros (un 1,96 % del PIB català), xifra un 12,2 % inferior a la de l'any anterior i un 57,8 % inferior a la que es va registrar des de l'any 2011, moment en què es va iniciar el procés de consolidació fiscal.

El dèficit pressupostari de les operacions no financeres del sector públic de la Generalitat consolidat suma 3.220 milions d'euros, 2.243 milions dels quals corresponen a les operacions corrents i 977 milions a les operacions de capital. Si no es tenen en compte els interessos del deute, el dèficit primari d'operacions no financeres és de 1.460 milions.

Dades bàsiques de la liquidació consolidada dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya (milions d'euros)

	2012	2013 ¹	% de variació 2013/2012
Saldo pressupostari no financer:			
Administració general	-3.433	-3.254	5,2
Entitats autònomes administratives	-182	3	101,6
CatSalut, ICS i ICASS ²	19	31	-63,2
Resultat de l'exercici del sector públic administratiu	-3.596	-3.220	10,5
Ajustos del SEC (base 2000)	-699	-549	21,5
Dèficit segons el SEC (base 2000)	-4.295	-3.769	12,2
% del dèficit del SEC en el PIB català	2,23	-1,96	-

¹Dades avançades.

²Servei Català de la Salut, Institut Català de la Salut i Institut Català d'Assistència i Serveis Socials.

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya. Recaptació aplicada.

En aplicació dels ajustos de la metodologia SEC, el dèficit de les operacions no financeres del sector públic administratiu de la Generalitat va incorporar 549 milions d'euros més, de manera que el dèficit final se situa en 3.769 milions d'euros. Aquests ajustos inclouen, principalment, la contribució al resultat de les entitats incloses en el perímetre del SEC i la variació de la despesa pendent d'aplicar al pressupost. La reducció dels ajustos del SEC que va tenir lloc el 2013 és especialment significativa si es té en compte que l'augment del dèficit

per aquests ajustos va ser inferior al de l'any anterior, tot i que el 2012 incloïa els ingressos extraordinaris de 732 milions d'euros corresponents a les concessions d'Aigües Ter Llobregat (ATLL) i Tabasa-Cadí.

Els pressupostos de la Generalitat de Catalunya es van mantenir en situació de pròrroga durant tot el 2013. El Decret 170/2012, de 27 de desembre, va establir els criteris d'aplicació de la pròrroga dels pressupostos de la Generalitat del 2012 mentre no entressin en vigor els del 2013. Posteriorment, el Decret 164/2013, de 14 de maig, va adaptar la situació de pròrroga al nou objectiu de dèficit públic que va fixar el Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques per al conjunt de les comunitats autònomes. El 31 de juliol del 2013 el Consell de Política Fiscal i Financera va fixar en l'1,58 % del PIB el límit del dèficit de la Generalitat per al 2013. El 27 d'agost el Govern va augmentar fins al 91,4 % la disponibilitat del crèdit inicial prorrogat corresponent als capítols 2, 4, 6, 7 i 8, per ajustar-la al nou objectiu de dèficit.

Els ingressos no financers es mantenen estables

Les dades d'execució del pressupost de l'Administració de la Generalitat per al 2013 mostren que els ingressos no financers van ser pràcticament similars als de l'exercici anterior (es van reduir un 0,2 %). Cal tenir en compte que l'any 2012 es van comptabilitzar en el capítol d'ingressos patrimonials del pressupost part dels recursos derivats de les concessions d'ATLL i Tabasa-Cadí. Aquesta diferència d'ingressos va quedar compensada, en part, amb els recursos puntuals de la venda d'edificis, fet que explica l'augment dels ingressos de capital. D'altra banda, les transferències de l'Administració central als ens locals, en les quals la Generalitat fa d'intermediària, es van incrementar un 9,6 %. Sense tenir en compte aquesta partida, la resta dels ingressos no financers va caure un 1,6 %.

No es pot fer una comparació homogènia, per capítols, dels ingressos corrents dels exercicis 2012 i 2013, especialment, a causa del procés de liquidació dels recursos del model de finançament. El 2013 es va incorporar la liquidació pendent dels recursos del model de l'exercici 2011 seguint una estructura diferent de la del 2012, que corresponia a la liquidació del model de finançament del 2010. En conseqüència, els impostos presenten una reducció important, i en canvi, s'incrementen les dotacions de les transferències corrents.

A banda d'aquests efectes, l'evolució dels ingressos tributaris de la Generalitat va estar marcada per altres causes que van tenir impactes negatius i positius.

Hi ha diversos impostos en què la recaptació tributària va disminuir el 2013. Així, per exemple, les bestretes de l'IRPF, que segueixen les previsions econòmiques del Ministeri d'Hisenda, es van reduir un 1,2 %. D'altra banda, els ingressos corresponents a l'impost sobre successions i donacions van caure un 12,2 %, perquè l'any 2012 es van ingressar unes autoliquidacions d'importos extraordinàriament elevats. En relació amb els impostos indirectes, la recaptació conjunta de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats es va reduir un 4 %: la recaptació per actes jurídics documentats va caure un 17,3 %, com a conseqüència del descens de les transaccions immobiliàries d'habitatge nou, però l'impost sobre transmissions patrimonials va aconseguir créixer un 3,8 %, per la pujada de tipus i l'increment del nombre d'operacions i dels seus imports. L'impost sobre mitjans de transport va caure un 30,5 %, mentre que l'impost sobre hidrocarburs es va mantenir estable.

Uns altres impostos mostren un augment de la recaptació. És el cas de l'impost sobre el patrimoni, la recaptació del qual es va incrementar un 84,5 %, arran de la reforma establerta pel Decret Llei 7/2012, de 27 de desembre, de mesures urgents en matèria fiscal que afecten l'impost sobre el patrimoni, que en va reduir el mínim exempt i en va incrementar els tipus impositius. D'altra banda, la recaptació per IVA va créixer un 14,6 %, gràcies a l'augment dels tipus impositius. Tanmateix, cal tenir en compte que aquest increment de recaptació no incideix en els recursos totals de la Generalitat, perquè es compensa mitjançant una reducció en el fons de suficiència.

La recaptació per taxes i altres ingressos va ser pràcticament igual a la del 2012.

Execució del pressupost d'ingressos del sector públic administratiu de la Generalitat (milions d'euros)

	2013	% de variació 2013/2012
Impostos directes	7.778	-23,4
Impostos indirectes	8.644	-18,1
Taxes i altres ingressos	798	-0,3
Transferències corrents	5.279	795,5
Ingressos patrimonials	50	-92,2
Ingressos corrents	22.550	-0,9
Alienació d'inversions	216	968,0
Transferències de capital	506	549,0
Ingressos de capital	723	27,0
Ingressos no financers	23.273	-0,2

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Les transferències corrents van quedar principalment afectades per la diferència de les liquidacions del model de finançament que s'han comentat abans i per l'efecte de les transferències de l'Estat als ens locals. A més, les transferències del fons de suficiència van presentar una disminució del 57,7 %, bàsicament arran de l'ajust consegüent a l'augment de tipus de l'IVA que s'ha esmentat anteriorment. El fons de garantia de serveis públics fonamentals, que té signe negatiu, es va reduir força, cosa que va afectar positivament els recursos disponibles de la Generalitat.

Els criteris de la pròrroga pressupostària donen continuïtat a la reducció de la despesa

Les despeses no financeres del conjunt del sector públic administratiu es van reduir un 1,5 % el 2013. Sense tenir en compte les transferències de l'Estat als ens locals, en què la Generalitat únicament fa de caixa pagadora, les despeses no financeres serien un 2,8 % inferiors. Cal recordar que els criteris de la pròrroga dels pressupostos de l'any 2012 estableixen que el volum de recursos disponibles de l'any 2013 per als capítols 2, 4, 5, 6 i 7 és el 91,4 % dels crèdits dels pressupostos del 2012; a més, aquests criteris també fixen certes limitacions per a la disponibilitat efectiva. Els crèdits destinats a pagament d'interessos i amortització del deute (capítols 3 i 9) es van prorrogar totalment i es van consolidar els ajustos aplicats l'any anterior en les despeses de personal, que s'ajusten a les dotacions pressupostades el 31 de desembre del 2012.

Execució del pressupost de despeses del sector públic administratiu (milions d'euros)

	2013	% de variació 2013/2012
Remuneracions del personal	6.358	-3,0
Compra de béns corrents i serveis	6.769	-6,5
Interessos	1.761	1,0
Transferències corrents	9.905	2,9
Despeses corrents	24.794	-1,5
Inversions reals	680	-5,2
Transferències de capital	1.021	-0,9
Despeses de capital	1.701	-2,7
Despeses no financeres	26.494	-1,5

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

La disminució de les obligacions reconegudes durant el 2013 afecta de manera diferent els diversos capítols. Les remuneracions del personal mostren una reducció del 3 %, que és conseqüència del manteniment

de les mesures de personal establertes anteriorment, com ara la reducció del 15 % de la jornada del personal interí, la no-reposició de vacants per jubilació i la reducció del nombre de substitucions.

Les despeses en béns i serveis són les que presenten una reducció més intensa, amb una caiguda del 6,5 %, principalment com a conseqüència del descens dels concerts i subministraments sanitaris. Tanmateix, si s'ajusten aquestes despeses i es comptabilitzen en l'exercici que es realitzen, la disminució d'aquest capítol és del 3,3 %. El pagament d'interessos és un 1 % superior al del 2012. El capítol de transferències corrents va créixer un 2,9 %, però sense les transferències de l'Estat als ens locals i la variació de la despesa desplaçada pendent d'aplicar al pressupost, disminueix un 3,3 %.

Finalment, les operacions de capital van ser un 2,7 % inferiors a les del 2012, però si es fan ajustos per la variació de la despesa desplaçada pendent d'aplicar al pressupost, la disminució és de l'11,6 %. Les inversions reals es van reduir un 5,2 %, mentre que les transferències de capital ho van fer un 0,9 %.